Naš tednik Koroška

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 27 | V Celovcu, dne 3. julija 1952 | Cena 1 šiling

Vistra blago za obleke od	12.50 in 9.80
Imprime, umetna svila	39.— in 25.50
Damske hlačke	13.— in 8.50
Damske garniture	25.50 in 19.50

Brunner

Celovec — Klagenfurt, Priesterhausgasse

Pravica staršev

Vprašanje pravice staršev glede vzgoje otrok in glede šole igra na Koroškem že zelo važno politično vlogo. V političnem življenju merodajni krogi ljubimkujejo s frazo o pravici staršev. Čeprav je to vprašanje ravno zadnje tedne v zvezi s potovanjem avstrijskega zunanjega ministra Gruberja v Jugoslavijo nekoliko potihnilo, je pričakovati, da se bo v prihodnjih tednih znova spet pojavilo to vprašanje v koroški politiki. V kolikor iz zunanjepolitičnih ozirov ne bodo mogli tega vprašanja v vsej dalekosežnosti staviti na Koroškem na dnevni red, bodo skrbeli, da se bodo „Salzburger Nachrichten" in razni VdU-časopisi razpisali o tem vprašanju.

V bistvu trdijo vedno zopet, da naj starši odločajo o učnem jeziku v šoli, ti in ti starši pa — po navedbi teh propagandistov — zahtevajo odstranitev slovenščine iz šole, vsaj iz ljudske šole. Volja staršev, ki je tako zelo podvržena vsakdanjim političnim in gospodarskim pritiskom, naj bi odločevala o tem, kako se jezikovno vprašanje v šoli reši in rešuje.

Kakor hitro je otrok spočet v materinem telesu in sicer po prosti volji in odločitvi staršev, takoj tega otroka že v materinem telesu ščiti § 144 drž. zakona in je svobodna volja staršev do življenja ali smrti otroka že izločena. Ko pa je otrok rojen, je s tem vzpostavljeno dejstvo, katero ščitijo državni zakoni in tudi ni več govora o prosti volji staršev o življenju ali smrti otroka. Eno dejstvo je jasno: starši so po lastni prosti volji početniki otrokovega življenja, toda to otrokovo življenje v vsem obsegu ščiti država oziroma človeška družba.

Drugič starši še enkrat lahko uveljavijo pri svojih otrocih svojo prosto voljo in sicer pri vzgoji v družini. Starši lahko s svojimi otroki govorijo v tem ali drugem jeziku. Ko pa je ta odločitev enkrat padla, je ravno s to odločitvijo postavljen osnovni temelj za nadaljevanje otrokove vzgoje v šoli. Razume se, da pri tem drugem odločevanju računamo z normalnimi političnimi in gospodarskimi razmerami, kjer ni pritisk tak, da sega že v družinsko življenje, kakor je to bilo za časa nacizma, kjer je bila tozadevna kontrola po družinah in so na hišnih vratih bili lepaki „Kärntner sprich deutsch"!

S spočetjem otroka in z določitvijo družinskega jezika so postavili starši dva temelja, dvoje dejstev, katerih nobena poznejša izjava ne more spremeniti. V osnovni odločitvi so imeli starši pač polno pravico in polno svobodo, ko pa je taka odločitev padla, je bila tudi svoboda staršev izčrpana.

Naj opozorimo pri tem še na eno omejitev volje staršev, ki seveda ni tako bistvenega pomena. Na glavnih šolah se morajo otroci v A-oddelkih učiti angleščine, čeprav starši zahtevajo pouk italijanščine, ker so pač mnenja, da bodo otroci italijanščino — torej jezik soseda — bolj rabili, kakor jezik zasedbene oblasti. Tudi v tem pogledu nihče ni ugotavljal in izpraševal po volji staršev.

Tudi v 3. pogledu lahko starši uveljavijo svojo svobodno voljo. S krstom lahko otroka včlenijo v katoliško Cerkev ali tudi ne, to je izključno odvisno od njihove proste odločitve. Če so pa storili tudi ta korak, so dali katoliški Cerkvi pravico, da se briga in poteguje za svoje člane in zahteva od svojih udov, da se vzgajajo tudi v verskem oziru.

Tako se je prosta volja staršev uveljavila v vseh treh ozirih: v zadevi otrokovega življenja sploh, v zadevi jezika in s tem narodne pripadnosti in tudi v zadevi verske izpovedi.

To svobodno odločitev pa mora človeška družba in mora država ščititi tudi v narodnem in verskem oziru, ravno tako kakor ščiti življenje otroka, dostikrat celo proti volji staršev.

Zunanji minister Dean Acheson na Dunaju

Po posvetovanju z britanskim zunanjim ministrom in s francoskim zunanjim ministrom na konferenci v Londonu, kjer so se trije zunanji ministri posvetovali predvsem o odgovoru Sovjetski zvezi zaradi Nemčije, je odpotoval ameriški zunanji minister Dean Acheson v Berlin.

V Berlinu

Ameriški zunanji minister je v Berlinu položil temeljni kamen za zgradbo ameriške knjižnice v Berlinu. Pri tem je v svojem nagovoru omenil:

„Nova zgradba naj nas spominja naše skupne stvari in naših skupnih naporov. Ta zgradba naj tudi predstavlja simbol svobode, po kateri vsi stremimo in ki je v iskanju resnice in v spoznanju resnice. To je temelj svobodno urejene družbe, to je tudi vir naše moči.

Nekatere dežele se take svobode bojijo, zato prepovedujejo vsako nenadzorovano govorjeno ali napisano besedo. To pa je tudi bistvo spora, ki deli današnji svet v dva dela.

Združene države bodo vedno podpirale boj za svobodo, resnico in pravico in bodo z vsemi silami poizkušale doseči v miru in svobodi združeno Nemčijo. — Združene države pa bodo tudi vedno branile svobodo Berlina in bodo smatrale — ravno tako kakor tudi Velika Britanija in Francija — vsak napad na Berlin kot napad na Združene države."

Končno je minister še poudaril, da daje najboljše upanje na zedinjeno Nemčijo odobritev pogodbe, ki je bila sklenjena meseca maja v Bonnu.

Na Dunaju

Po obisku Berlina je ameriški zunanji minister v nedeljo odpotoval na Dunaj. Na letališču v Tullnu ga je pozdravil avstrijski zunanji minister dr. K. Gruber, na kolodvoru na Dunaju pa zvezni kancler dr. ing. Leopold Figl in podkancler dr. E. Schärf.

Ob svojem prihodu v Avstrijo je ameriški zunanji minister poudaril, da je on prvi zunanji minister Združenih držav, ki je kdaj v zgodovini obiskal Avstrijo. Nato je sporočil, da prinaša avstrijskemu ljudstvu pozdrave ameriškega ljudstva in ameriške vlade, ki z velikim priznanjem spremlja napore avstrijske vlade za dosego neodvisnosti Avstrije, kakor je bila obljubljena leta 1943 v Moskvi.

V ponedeljek je obiskal ameriški zunanji minister avstrijskega zveznega prezidenta dr. T. Körnerja, ki se je predvsem zahvalil predstavniku Združenih držav za vse, kar so Združene države storile za Avstrijo. Nato je obiskal Dean Acheson še zveznega kanclerja. Popoldne pa je govoril inozemskim časnikarjem v ameriškem poslaništvu na Dunaju. Pri tem je poudaril, da bi Združene države prve hotele izprazniti Avstrijo, zaradi razmer pa morajo še ostati ameriške čete v Avstriji in bodo ostale tu tako dolgo, dokler ne bo zagotovljena svoboda Avstrije. Bodo pa se Združene države neumorno trudile za dosego avstrijske državne pogodbe, četudi v skrajšani obliki. Zgleda pa, da Sovjetska zveza take pogodbe ne želi, ker ne odgovori na predlog zapadnih sil."

Zunanji minister Dean Acheson

Nadalje je v svojem govoru ameriški zunanji minister omenil, da mu je avstrijski zunanji minister dr. Gruber poročal o svojem nedavnem obisku v Jugoslaviji. Pri tem je tudi omenil Dean Acheson, da Sovjeti še vedno spravljajo v zvezo rešitev tržaškega vprašanja z avstrijsko državno pogodbo, četudi ti dve stvari v resnici nimata nobene zveze.

Ob odhodu

V torek zjutraj je ameriški zunanji minister z letalom odpotoval iz Avstrije v Brazilijo. Ob svojem odhodu je še enkrat poudaril: „Zapuščam Avstrijo v prepričanju, da Avstrijci hočejo braniti svojo neodvisnost, verujem pa tudi v to, da bo kmalu izpolnjena obljuba, ki je bila dana Avstriji leta 1943."

Vsi svetovni časopisi z velikim poudarkom omenjajo potovanje ameriškega zunanjega ministra v Berlin in na Dunaj. Najvplivnejši ameriški list, „The New York Times„ omenja pri tem, da je zagotovil ameriški zunanji minister najprej v Berlinu, ki ni del držav Atlantske zveze, nato pa tudi v Avstriji, ki je tudi izven Atlantske zveze, popolno jamstvo Združenih držav za obrambo in pomoč pri kakršnemkoli napadu.

Nemška generalna pogodba

V torek je ameriški senat odobril s 77 glasovi proti 5 glasovom kot prvi parlament izmed štirih držav podpisnic nemško pogodbo. Pogodbo mora sedaj odobriti še ameriška poslanska zbornica.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora ameriškega senata je priporočal takojšnjo odobritev pogodbe, ki naj omogoči Nemčiji „povratek v družino narodov". Nadalje je predsednik dejal: „Upam, da bo kmalu prišel dan, ko bo vsa Nemčija združena pod demokratsko vlado."

Z ozirom na bojazen nekaterih evropskih držav zaradi zopetne oborožitve Nemčije je dejal predsednik zunanjepolitičnega odbora: „Razumemo dobro nezaupanje Francije do Nemčije, vendar pa je treba pomisliti, da nevarnost za zapadno Evropo ni na drugi strani Rena, ampak ji grozi ta nevarnost z vzhodnega brega Labe."

Sovjetske havbice v Jugoslaviji

Ameriške čete so zaplenile na Koreji med drugim tudi 35 havbic, ki so bile izdelane v Sovjetski zvezi. Ti topovi imajo kaliber 12.2 cm, prepeljali so jih kot ostali vojni plen v ameriško pristanišče Norflok na Vzhodni obali Združenih držav.

Teh topov niti v Združenih državah niti v kaki drugi državi Atlantske zveze ne morejo rabiti, ker na Zapadu ne izdeluje nobena tovarna orožja izstrelkov tega kalibra. Zato bodo prepeljali te topove ta mesec v Jugoslavijo. Jugoslovanska armada je dobivala namreč po vojni orožje iz Sovjetske zveze in bodo zato te topove mogli koristno uporabiti kot dopolnitev in kot rezervo za sestavne dele orožja, ki ga ima jugoslovanska armada.

KRATKE VESTI

Papež Pij XII. je imenoval za svojega **zastopnika** (legata) **na avstrijskem katoliškem shodu na Dunaju** nadškofa kardinala dr. Teodorja Innitzer-ja. — **Kardinal slavi** v juliju 50-letnico mašništva, v oktobru pa 20 let, odkar je nadškof dunajski.

S 1. julijem so **zvišane pristojbine za kolkovanje vlog** za 50%, torej za prošnje od 4 na 6 šilingov in za priloge od 1 na 1.50 šil.

Približno **7.000 fantov in deklet** bo zapustilo letos na Koroškem šole in si bo nato v jeseni iskalo svoje življenjske poklice.

Policijski predstojnik II. okraja na Dunaju (Leopoldstadt in Prater), ki je v sovjetski zasedbeni coni, je **prepovedal** na območju tega okraja **prodajo dnevnika „Wiener Kurier", ki ga izdaja ameriška zasedbena oblast.**

Prejšnji četrtek je **pristalo na italijanskem letališču** Foligno pri Rimu **jugoslovansko potniško letalo,** ki je bilo namenjeno iz Zagreba v Pulj (Pola). Trije potniki pa so prisilili pilote, da so morali pristati v Italiji, kjer so trije potniki ostali, ostali (19) pa so se vrnili v Jugoslavijo.

Vrhovni poveljnik britanske mornarice v Sredozemlju, admiral Earl Mountbatten, je pristal s križarko „Glasgow" na Reki in je nato **obiskal maršala Tita** na Brionih. Naslednji dan je maršal Tito obiskal križarko „Glasgow", kjer so mu priredili slovesen sprejem.

Iz Beograda poročajo, da gradijo na **Madžarskem v okolici Segedina blizu jugoslovanske meje** s povečano naglico bunkarje, strojna gnezda in letališča, zbirajo tudi čete, ki se vežbajo noč in dan.

Glavni tajnik francoske komunistične stranke **Jacques Duclos,** ki je v zaporu, je **prosil** predsednika republike, **naj ga pomilosti.** Predsednik Auriol pa ni ugodil njegovi prošnji.

Na predsednika južno-korejske republike Syngman Rhee-ja je bil poizkušen **atentat,** ki pa se ni posrečil.

V ameriškem vojnem ministrstvu v Washingtonu so našli težko ranjenega generala Francisa C. Brinka, ki je bil **predsednik ameriškega vojaškega odposlanstva v Indokini** in je prišel zaradi poročanja v Washington. General, ki je imel **tri strele v prsih,** je med prevozom v bolnico umrl.

V Združenih državah v Chicagi bo dne 7. julija začetek **zborovanja republikanske stranke,** da določijo kandidate za predsedniške volitve v jeseni. Zborovanje **demokratske stranke** se bo začelo 21. julija.

Britanska delavska zveza je zahtevala za svoje člane, tehnike, rudarje in pristaniške delavce **zvišanje plač** za približno po dva funta na teden (okrog 140 šilingov), zaradi zvišanja cen vseh življenjskih potrebščin. Število omenjenih tehnikov in delavcev je nad tri milijone in je ta zahteva po zvišanju plač največja v zgodovini Velike Britanije.

Na Holandskem so bile pretekli teden **volitve v poslansko zbornico in v senat.** Pri volitvah v poslansko zbornico so napredovali socialisti, pri volitvah v senat pa ni bilo skoraj nobene spremembe. Socialisti in katoliška stranka sta skoraj enako močni in bosta gotovo skupaj ti dve stranki sestavili novo vlado.

Žena argentinskega predsednika republike, Evita Peron, je **nevarno bolna** na slabokrvnosti. Njeno stanje se hitro slabša.

V New Yorku so pretekli teden **namerili** v senci 36°C **vročine, tudi v Moskvi** so namerili 34°C vročine v senci, v Karačiji v Pakistanu pa celo 49°C v senci.

Na Češkoslovaškem bodo morali **študenti** namesto na počitnice oditi v **delavske brigade** in jih bodo nato zaposlili v raznih industrijah.

Politični teden

Po svetu . . .

Ko so letala UNO poveljstva na Koreji nenadoma napadla in z bombami zasula elektrarne na mejni reki Jalu med Sev. Korejo in Mandžurijo, je ves zapadni svet zaskrbelo, ali ne pomeni to razširjenje korejske vojne in povečanje nevarnosti za splošen spopad? Ta vojaška operacija je bila ena največjih, kar so jih UNO vojaške sile na Koreji podvzele. Več sto bombnikov je ponovno zasulo z bombami elektrarne, ki so spadale med največje na svetu in proizvajale tok za skoraj vso severovzhodno Azijo: Mandžurijo, del sev. Kitajske, Sev. Korejo in prav do ruskega Vladivostoka. Te elektrarne so bile srce skoraj vse industrije v teh deželah in seveda predvsem – izredno močne vojne industrije, ki je zadnje mesece delala noč in dan za potrebe severokorejskih in kitajskih armad. Po ameriških poročilih so te elektrarne skoraj popolnoma uničene.

Poveljstvo UNO sil poudarja, da je ta korak bil iz vojaškega stališča nujen, ker so pogajanja v Panmundžonu zastala in ker se je pokazalo, da je sovražnik namenoma zavlačeval pogajanja in ojačeval svoje armade in letalstvo. Vse je že kazalo, da stojimo pred novo, morda največjo in najnevarnejšo komunistično ofenzivo. Z uničenjem industrije na reki Jalu je zastala tudi vsa vojna industrija.

Zanimivo pa je, da je to bombardiranje izzvalo skoraj več razburjenja na Zapadu kot na Vzhodu. Komunistično časopisje po svetu se je do sedaj omejilo na označbo kot „barbarstvo", „izzivanje" itd. Pogajanja v Panmundžonu se niso prekinila, pričela se ni nobena vojaška ofenziva, protinapadov letalstva ni bilo. Treba je seveda še počakati, če bo pri tem tudi ostalo . . .

Na Zapadu pa so se razvile srdite debate, ali je ali ni bilo potrebno to bombardiranje. Zlasti angleška opozicija in francoska socialistična stranka sta zagnali vik in krik, ker da vladi nista bili o vsem obveščeni in da pomenijo slični vojaški ukrepi povratek na znano Mac Arthurjevo linijo rožljanja s sabljo.

Ameriško časopisje jim odgovarja, da je njih razburjanje nepotrebno in farizejsko. Francozi n. pr. priporočajo popuščanje in mir za vsako ceno na Koreji, medtem ko sami stalno prosijo za denar in vojaški material, da morejo slično vojno voditi v svoji Indokini proti istemu nasprotniku. Tudi Angleži bi bili odločnejši, če bi šlo za njihov Hongkong ali Singapur. Povrh pa je že Attlee, ko je bil še na vladi, dal v Ameriki Trumanu pristanek za slične vojaške ukrepe, če bi ti postali nujni. Kljub vsemu je ta dogodek pokazal, da še ni prave enotnosti med zavezniki, kar se tiče vodstva vojne na Koreji.

Zunanji ministri zapadnih sil so v Londonu sprejeli sovjetsko ponudbo o sestanku štirih

V odgovoru, katerega bodo te dni poslali sovjetski vladi, pa zahtevajo jamstva, da bodo razgovori o Nemčiji tudi uspešni in ne samo politično-propagandnega značaja. Ta rešitev predstavlja nekak kompromis med do sedaj odklonilnim ameriškim stališčem in pa med željo francoske in angleške vlade, da bi vendarle spet sedli s Sovjeti za zeleno mizo.

Okrog Nemčije je res vse kar moč nejasno in zapleteno. Medtem ko je vzhodnonemško-sovjetska propaganda še pred tedni z vsemi silami zahtevala združenje obeh Nemčij, grade sedaj z mrzlično naglico med obema Nemčijama mrtvi pas – z bunkerji, žico in žarometi utrjeno mejo, čez katero bi se komaj še miška utegnila prebiti. Skoraj verjetno bodo zato tudi novi razgovori med štirimi sličili pripovedki o „jari kači in steklem polžu".

Medtem je ameriški zunanji minister priletel iz Londona v Berlin. Namen njegovega berlinskega obiska je bil nedvomno pokazati svetu, da so Amerikanci odločeni ubraniti ta otok sredi vzhodne cone.

Komunistična propaganda seveda govori o „vojaških zvezah, imperialističnih zarotah" itd. Kot za generala Ridgwaya je tudi za Achesona komunistična propaganda vrgla geslo: „go home" (pojdi domov) . . .

Bonnska vlada je nameravala „generalno pogodbo" predložiti zbornicama še pred parlamentarnimi počitnicami, kar ni bilo mogoče, ker med vladnimi strankami še niso odstranjena razna manjša nesoglasja. Tako se bosta obe zbornici šele v jeseni pečali s to pogodbo.

Avstrijski zunanji minister dr. Gruber se je vrnil s svojega obiska na Brionih pri maršalu Titu, Obe strani sta izjavili, da sta zadovoljni z rezultati razgovorov. V interesu vsega zapadnega sveta je, da vladajo v tem koncu Evrope prijateljski odnošaji med državami. Poleg Vzhoda je obisk precej razburil tudi Italijane, ki pač ne žele prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo, ker bi jim ti utegnili kvariti apetit po Trstu. Sploh je v jugovzhodni in jugozapadni Evropi opaziti veliko aktivnost tako ameriške kot angleške vojaške in politične diplomacije. Po zbližanju med Avstrijo in Jugoslavijo je prihodnji korak gotovo poizkus rešitve tržaškega vprašanja z direktnimi razgovori med Italijo in Jugoslavijo.

. . . in pri nas v Avstriji

Prejšnjo sredo se je sestala poslanska zbornica, da bi razpravljala o predlogu vlade zaradi uravnovešenja državnega proračuna. Pokazalo se je namreč, da je bil prvotni predlog proračuna, ki je bil sprejet v decembru lanskega leta in ki je veljal od 1. januarja letos, nestvaren in nemogoč. Pokazal se je namreč primankljaj, ki bi ga bilo mogoče kriti samo s povišanjem dohodkov, z znižanjem izdatkov in pa z izrednimi dohodki, ki naj bi jih dobili iz ERP-prodaj.

Novi finančni minister je po dolgotrajnih pogajanjih in po razgovorih zveznega kanclerja in podkanclerja v Združenih državah mogel predložiti naknadni proračun, ki je uravnovešen. Ta proračun predvideva sedaj izdatke v višini 18 milijard in 800 milijonov ter dohodke v višini 18 milijard in 900 milijonov šilingov. – Glavno vprašanje novega (oziroma naknadnega) proračuna je bilo vprašanje, v koliko bo še mogoče financirati investicije, ki jih je predvideval prvotni proračun. Končna vsota za investicije je določena na 652.2 milijonov, medtem ko je bila prvotna vsota 914.4 milijonov šilingov.

Ker je bil med obema vladnima strankama že preje dosežen sporazum, seveda ni bilo v poslanski zbornici med poslanci teh strank nobenega posebnega zanimanja in je bil predlog sprejet z glasovi obeh vladnih strank. Nasprotno pa so komunisti ostro napadali vladno finančno politiko. Kritizirali pa so vladno finančno politiko tudi poslanci VdU in pa skupina neodvisnih (poslanca Aichorn in dr. Strachwitz).

Zadeva z bankami še vedno ni končana. Po sklepu zadevnega odseka v poslanski zbornici je bilo poročilo najvišjega računskega dvora o poslovanju podržavljenih velebank (Creditanstalt in Länderbank) odstopljeno v izjavo obema bankama, ki sta v predpisanem roku tudi že dali svoja pojasnila. Vprašanje je, v koliko bodo socialisti še vztrajali na svojih prvotnih trditvah, da je poslovanje obeh velebank bilo nepravilno. – Pač pa je zaradi spora med socialisti in obema generalnima direktorjema obeh bank ter zaradi očitkov o papirnici Steyrermühl in socialistične založbe Vorwärts nastalo celo število raznih tožb (doslej 11).

Precej zanimanja je vzbudila razprava proti nameščencu državnega arhiva dr. Heinzu Grillu, ki je kradel v državnem arhivu na Dunaju srebrne in zlate pečate na starih pogodbah, ki jih je nato prodajal. S tem je napravil veliko materialno škodo, razen tega pa je škoda nepopravljiva, ker so imeli ti spisi veliko umetnostno vrednost. Razen tega pa je dr. Grill večje število tajnih dokumentov izročil tudi zastopnikom vzhodnih držav. Grill je bil obsojen na 7 let ječe.

Socialisti so proslavili prejšnji teden (24. junija) stoletnico rojstva dr. Viktorja Adlerja. Ta je bil ustanovitelj avstrijske socialistične stranke (leta 1888) in ustanovitelj socialističnega glasila „Die Arbeiter Zeitung'".

Priprave za Katoliški dan v jeseni na Dunaju se nadaljujejo. Predsedstvo pripravljalnega odbora je bilo pri prezidentu dr. Körnerju in ga povabilo, da se osebno zborovanja v septembru udeleži, kar je prezident obljubil. Nato se je predsedstvo pripravljalnega odbora zglasilo tudi pri kanclerju ing. Figlu, podkanclerju dr. Schärfu in dunajskem županu Jonas-u, ki so vsi obljubili svojo pomoč pri pripravah za Katoliški dan na Dunaju.

Pravica „ljudske volje"

Za nedeljo, dne 22. junija t. l., je bilo določeno birmovanje na Jesenicah. Eno nedeljo preje je bilo birmovanje na Koroški Beli, ki je poteklo v miru in v redu.

Ker oblast birmovanja na Jesenicah ni prepovedala, bi bila pač njena dolžnost, da skrbi za red pri birmovanju. Saj je moralo biti že v naprej jasno, da pride na Jesenice birmovat škof iz Ljubljane, ki je momentano Anton Vovk. Tega bi morala pač oblast zaščititi, pa vseeno, ali ji je simpatičen ali ne.

V cerkvi na Jesenicah se je zbralo torej v nedeljo okoli 500 birmancev s svojimi botri in botricami. Ti so se zbrali kljub temu, da je nevarno pokazati verovanje na zunaj, saj vsak riskira s tem izgubo službe. Zunaj cerkve seveda ni smelo biti vidno, kaj se godi v cerkvi, zato tudi ni bilo dovoljeno kako prodajanje spominov na sv. birmo. Ko so botri prihajali z birmanci, so jih že zunaj cerkve nekateri prenapeteži z vpitjem in zmerjanjem odvračali od vstopa v cerkev. Tudi opljuvanja onih, ki so šli v cerkev, ni manjkalo. Tako je bilo zbranih pred cerkvijo kakih 70 razgrajačev, ki so predstavljali takozvano „ljudsko voljo".

V cerkvi se je pričela maša. Zvonenja in orglanja ni bilo, to seveda ni dovoljeno. Že med mašo je bilo slišati v cerkev prepir izpred cerkvenega praga in od stopnic, ki vodijo v cerkev. Otroci so se že bali in so jokali

V tem se je pripeljal z avtomobilom škof Vovk pred cerkev. Nahujskana skupina pred cerkvijo je obkrožila avto, začeli so vpiti in zmerjati ter so potiskali avto nazaj. Pri tem je bila ubita ena šipa pri avtomobilu. Skof se je moral vrniti v Ljubljano in „ljudska volja" je dosegla, da birmovanja na Jesenicah ni bilo.

Seveda je tako postopanje vzbudilo med ljudmi, ki so čakali v cerkvi, silno vznemirjenje.

Vprašanje je sedaj samo, ali je bila in ali je prava „ljudska volja" ona, ki je razgrajala pred cerkvijo in preprečila škofu birmovanje ali pa je prava ona „ljudska volja", ki jo je predstavljalo okrog 500 birmancev z botri (torej vsaj 1000 ljudi) in ostali verniki, ki so bili zbrani v cerkvi na Jesenicah.

BRAZILSKO PISMO (3. nadaljevanje in konec)

Pravzaprav sem že kaj časa tu v novem svetu, pa moram resnici na ljubo povedati, da sem šele včeraj prvič šel malo dalj v bližnjo okolico, kot doslej, to je dobrih 25 km v smeri proti Ponte Queimada (Požgani gozd). Ob cesti leži namreč še lep predel zaščitnega pragozda, ki se ga ne sme dotakniti sekira, v jezo gospodarjev naše tovarne, ki bi ga radi bližine na mah posekali v goloto, kakor so jo že ustvarili krog in krog. Kar smo si včasih predstavljali pod pragozdom, ogromna tisočletna drevesa, tega se tu ne najde. Rodovitnost zemlje in ugodna klima z dovolj vlage (zdaj imamo že skoraj 5 mesecev dovolj moče) res neznansko pospešujeta rast. Toda to se vrši v taki obliki, da ena rastlina zaduši drugo, vse je zaraščeno tako na gosto, da zmanjka zemlji moči, da bi mogle vse rastline rasti in zoreti po lastni volji. Sredi rasti zmanjka hranilnega soka in le redko je drevo, ki se res razvije v popolno rast gozdnega velikana. Hektar pragozda se tukaj lahko računa z največ 100 kub. metrov tehnično uporabnega lesa ter kakih 300 do 400 prostornih metrov lesa za kurjavo in kuhanje oglja. Vse drugo rastlinstvo pragozda je plevel, zajedalke vseh vrst, ki črpajo tudi zrelemu lesu sokove.

Sicer pa iti v pragozd ni prav posebno zabaven šport. Možno je le, če ima človek pri rokah znani nož za sekanje grmičevja, vejevja, ločja in druge navlake, tako si utira pot korak za korakom. Da pri tem ne manjka kač na tleh in na drevju, ter tudi nevarnih pajkov, ki predejo ogromne mreže med skupinami dreves. s katerimi bi lahko ribe lovil, naj omenim le mimogrede. Kdor mi ne verjame, ga povabim, naj si pride ogledat sem, če je res ali ne. Zdaj je še čas, ko bomo iztrebili vse, bo težko dokazovati.

Opice, ki bi me z drevesa zgrabila za lase, še nisem videl. Tu v bližini žive le nekatere majhne vrste, ki pa so na splošnem prav prijazne in jih je mogoče udomačiti. Po hiši skačejo po vseh kotih, sladkosnedne in priliznjene, dokler lepega dne vendar spet ne najdejo odprtih vrat in povratka v pragozd. Tudi papige, nekatere izredno lepe vrste, je tu še mogoče dobiti. O kanarčkih pa ni da bi pisal. Mislim, da jih imajo tu več po kletkah kot pa jih leta prostih pod milim nebom. Če vseeno včasih žvrgole, je to njim samim v pogubo, zvabijo s svojim petjem v kletko še drugega, samec samico ali obratno. Pa si po drugi strani spet mislim, mogoče pa je tako boljše, ga vsaj mačka ne poje. Sicer pa mačke tu tudi niso nevarne, ker jih psi podavijo.

Mislim, da sem predaleč zašel od Brazilije, zato je najboljše, če končam. Vprašal bi vas za letino. Kako je to in ono in pšenica in rž, pa bi vam spet moral natvezti zgodbo od telovske procesije in križa v rži. Zato za danes nič o tem.

To seveda že vsi veste, da zidamo v našem kraju novo cerkev, ki bo lepa in velika in bo veljala 6 milijonov CSR. Jutri bodo zasadili krampe in lopate in g. župnik pravijo, da mora biti do božiča pod streho. Če Bog da srečo in zdravje, mislim, da bo to tudi res. Pa mi vi povejte faro, ki pri vas kaj takega lahko pokaže.

Človek mora vseeno biti prepričan, da je pri vsej revščini ljudstva, ki je tu šele na prvi stopnji civilizacije ter na prav usodni predstopnji moderne kulture, vendarle nek poseben žegen nad njim. Gledal sem, ko je pričela z obratom fina proga naše valjarne. Ob pomanjkanju vseh varnostnih naprav, ki jih zgrade šele naknadno, ter z ljudmi, ki so šele včeraj prišli iz območja pragozda – in vendar brez nesreče.

Na steni v tovarni nad progo visi lepa slika Marije Pomočnice. Čeprav so mnogi delavci še brez obutve – saj prvi zaslužek komaj zadošča za prehrano – pa sem prepričan, da bodo obvarovani hudega prav posebno tam, kjer še sami ne spoznajo nevarnosti. Marija je mogočna pomočnica vsem, ki v njeno pomoč trdno zaupajo. In dokler bo ta narod tak, toliko časa se bo krepil in bo rastel v novo silo v krščanski skupnosti.

Indijci o komunizmu

„Komunizma si ni mogoče misliti brez totalitarne in trinoške vlade", ugotavlja dopisnik indijskega tednika „Harijan" in pravi nato: „Odpor, ki ga čutim jaz sam do komunizma, sloni na zavračanju novih človečansko nesprejemljivih sredstev laži, nasilja in nezaupanja, ki se jih poslužuje. Politika komunizma je le gola politika sile. Zdi se, da je edino trdno načelo, ki se ga komunizem drži – dosega in utrditev politične moči.

Vse ostalo, vsako drugo dejanje, vsaka druga poteza, je le del različnih taktik za dosego in utrditev oblasti. Komunizem se ne ravna po nobenem drugem pravilu, zanj ne velja nikakršna morala. Naj ti komunist še tako slovesno zagotavlja karkoli, mu ne moreš nikoli verjeti.

Spoštovanje do življenja je po njihovem mnenju le praznoversko čustvo . . .

Kaj bi mogli primerjati neusmiljenemu uničevanju življenja in zatiranju tistih, ki jim komunizem še pusti živeti? Njihovo uničevanje življenj je podobno nacističnim metodam, njihovo zatiranje tistih, ki jih pustijo pri življenju, pa bi mogli primerjati našemu nekdanjemu stoletnemu ravnanju s pripadniki kaste nedotakljivih.

Komunistične države gredo po svoji poti z vsemi modernimi in sodobnimi sredstvi.

Komunistična filozofija in Gandijev nauk nimata prav nič skupnega. Gandi ni ljubil nobenega totalitarizma in trinoške vlade, pa naj bo fašistična ali komunistična. Zato Indijci odklanjamo komunizem."

Zanimive številke

V Združenih državah je bilo koncem leta 1951 katoličanov 29,407.520, kar pomeni od leta 1950 povečanje za 772.642. Leta 1951 je v Združenih državah obiskovalo katoliški verouk 1,545.220 šolarjev.

Ameriške izgube na Koreji znašajo doslej približno 110.000 mož. od teh je 19.219 mrtvih, 77.477 ranjenih, ostali pa so ujeti ali pogrešani.

Število **prebivalstva Indije** naraste letno za približno 4 milijone.

V štirih letih od ustanovitve države **Izrael** je narastlo **prebivalstvo** od prvotnega števila 700.000 na 1 milijon 600.000. V zadnjih štirih letih se je priselilo v Izrael 690 tisoč oseb iz 60 različnih držav.

Clevelandsko pismo

22. junija 1952

Društvena sezona za leto 1951/52 je za nami. V nedeljo, dne 15. t. m. so bile še zadnje prireditve v notranjih prostorih, sedaj se je pa že začela doba piknikov, to je izletov, odn. zabav v naravi. Najpomembnejša zadnje-nedeljska prireditev je bila Ligina predstava Jurčič-Kersnikovih „Rokovnjačev" v Sloven. narodnem domu na St. Clairju. Pred samo igro je nastopil novi slovenski moški in mešani zbor društva Korotan z vrsto dobro izbranih in tudi odlično podanih pesmi. V zvezi s tem zadnjim nekaj besed.

Ne vem, ali bi mi mogel povedati kateri izmed clevelandskih Slovencev, koliko je danes slovenskih pevskih zborov v tem milijonskem mestu. Poleg 4 dobrih slovenskih cerkvenih zborov je tu še ogromna vrsta drugih, med katerimi velja za najboljšega pevski zbor Glasbene matice, ki ga vodi najbolj priznani ameriški slovenski pevovodja, g. Tone Šubelj. Vsej tej množici se je v zadnji društveni sezoni pridružil še nov slovenski pevski zbor Korotan, ki ga vodi mladi koroški rojak Metod Milač, ki je pred nekaj leti končal graški konservatorij. Novi zbor je v minuli sezoni nastopil ob različnih prilikah z izrednim uspehom, tako zlasti pri slovenski proslavi materinskega dne in ob odprtju razstave kiparja Franceta Goršeta v tukajšnjem Mednarodnem institutu. Takorekoč uradno pa je stopil novi zbor pred slovensko javnost pri Ligini prireditvi 15. t. m., ko je pred zadnjo točko stopil pred zbor njegov predsednik in publiki med drugim povedal naslednje:

„Slovenska pesem je tisti ideal, ki nas združuje in ki nam daje moč, da doprinašamo žrtve, ki so za obstoj zbora potrebne. Ne glede na kratko odmerjeni prosti čas in na razdalje, smo vsi tukaj navzoči z veseljem in z veliko vnemo prihajali k vajam, da gojimo slovensko pesem naprej, kakor smo se jo naučili v ljubljeni domovini.

Ta zbor je mlad po nastanku in pri njem sodeluje samo mladina, ki je v želji, da se kulturno udejstvuje, sama dala pobudo za njegov nastanek. Ko smo iskali primerno ime, smo se spomnili zibelke slovenstva in naših bratov, ki se morajo boriti za svoj narodni in kulturni obstanek. Da bi misel na te naše brate in sestre nikdar ne zbledela v naših srcih in da bi s tem svobodnemu svetu tudi na zunaj pokazali močno bratsko povezanost, smo si izbrali ime „Slovenski pevski zbor Korotan".

Slovenska Koroška nam je dala najlepše pesmi. Ona nam je svetal vzor narodne zavednosti in nam dokazuje, kako se z žrtvami ohranja in goji tisočletni zaklad slovenske besede in pesmi. Knežji kamen in vojvodski prestol, ta dva večna spomenika slovenske samobitnosti, in Gospa sveta, ta najdragocenejša svetinja vseh Slovencev, nam bodo tudi v tujini simbol za naše nadaljnje delovanje.

S to mislijo pošiljamo vsem našim bratom in sestram v Zilji, Rožu in Podjuni svoj prvi bratski in sestrski pozdrav."

Z ogromnim navdušenjem je sprejela tisočglava slovenska množica v dvorani zgornje sporočilo. Posebno nas je veselilo, ko smo videli, **s kakšnim navdušenjem je pozdravil zgornjim besedam naš guverner gospod France Lovše**, ki se je tudi udeležil Ligine prireditve. Ko se je pozneje priglasil za besedo, je v zvezi z nastopom pevskega zbora Korotana rekel tudi tole: **„Kadar si sam, ko misliš, da si od vseh zapuščen, takrat se spomniš pesmi, ki ti jih je pela mati ob zibeli. Slovensko pesem slišiš in ti odleže. Na tujem ste in Amerika želi, da postanete dobri Amerikanci. In tisti, ki slovensko pesem ljubi, ki rad poje, bo dober Amerikanec in dober Slovenec."**

Poleg nastopa pevskega zbora Korotana je zlasti govor gospoda guvernerja Lovšeta napravil nedeljsko Ligino prireditev zares veliko. To so bile besede človeka, ki je tu v Ameriki rojen in se je slovenščine naučil ob materi. Pisatelj K. Mauser je v Ameriški Domovini v tej zvezi napisal tudi tole: „Če bi bil na tej prireditvi samo govor g. guvernerja Lovšeta in nič drugega, so vsi, ki so bili na prireditvi, veliko našli. To so bile besede, ki bi jih slovenski življ v Ameriki lahko vklesal v kamen. Da bi vsaj ta nekoč pričal, da so bili ljudje, ki so do dna razumeli, da je **dvoje, kar nam je braniti na tujem: vero in jezik. Oboje!"**

O samem pevskem nastopu pa je na istem mestu napisal pisatelj Mauser med drugim: „Pevske točke novega zbora Korotan so bile odlične. Uvodne besede g. Šušteršiča so bile lepe. Pokazale so, da je slovenski kulturni življ na tujem še tesno povezan z vso slovensko skupnostjo, tudi z brati na Koroškem, ki bijejo trd boj za narodni obstanek. **Vsa naša kulturna dejavnost bi morala iti v to smer. Povezovati raztresene narodne ude in kazati svetu, da je slovenski narod trdoživ. Na tisoč delov ga razcepi, živel bo."**

Prepričan sem, da bo to poročilo vse slovenske ljudi na Koroškem izredno vzradostilo in jim vlilo novega ognja za delo po geslu vašega „Slavčka": „Mati, Domovina, Bog.

Carantanus.

„VEČERNE PESMI"

Pod gornjim naslovom je izdal Dim. Jeruc svojo tretjo pesniško zbirko v samozaložbi.

Zbirko morete naročiti pod naslovom: Dim. Jeruc, Avenue Béonier 6, KESSEL 10, Louvain, Belgique.

Oceno zbirke, katere naročilo priporočamo, prinesemo v kratkem.

Velikemu zvonu pri Sv. Katarini

Glasnik si božji svete Katarine,
nad nami pel boš, Ti naš dragi zvon,
od naših križev vabil boš v višine,
k molitvi klical, vabil bo Tvoj bron.

Boš vabil k maši, branil hudi uri,
da bi zdivjala se nad naša polja,
Tvoj glas bo pel vsak dan na naše duri,
da ne pozabimo, kaj hoče božja volja.

V bridkostih pel nam boš o domovini,
kjer Bog nas čaka s svojo sveto slavo,
boš pel, da mine vse, da božji mlini
počasi meljejo, a vselej v božjo hvalo.

Vsem boš nekoč zapel v slovo še pesem zadnjo,
tedaj nosili bodo nas v leseni krsti,
polegli bomo k cerkvi, v zemljo hladno,
bogati, revni, vsi, prav vsi po vrsti.

Tedaj naš zvon, nam poj pred sodbo milo,
da Bog bo dober nam še tisti dan,
ko bo delil pravico in plačilo —
da dá, nas grešnike, na desno stran.

Karel Mauser.

Ni mogoče najti lepšega kraja,
kakor je šmihelska fara;
nad njo je hribček Katarine,
to kras Podjunske je doline.

Na hribčku je ljubka cerkvica,
v njej Mati sveta dobrega,
vsem svetla zvezda iz višav
na potu zemeljskih težav.

Tu zbira dan's se verni rod
in radost vlada vsepovsod.
Zvon velik, nov, nam ljubljen,
prisrčno nam pozdravljen!

Spet donel bo bron z višave;
preko polja in dobrave;
prinašal mir in blagoslov
bo pod vsaki verni krov.

Zdaj naj zvon spet zazvoni,
vero v srcih nam budi,
da pridemo skoz solz dolino,
vsi v nebeško domovino.

N.

Slovenščina na celovški gimnaziji

Z vladnim dovoljenjem je bila slovenščina na celovški gimnaziji vpeljana dne 28. 8. 1848 kot drugi deželni jezik. Prvi je slovenščino poučeval Anton Janežič do svoje smrti 1869. leta. Pouk se je vršil v dveh stopnjah in sicer obvezen za dijake s slovenskim materinskim jezikom in za Nemce kot prost predmet. Tako je ostalo do leta 1927.

Od tega leta naprej je bila slovenščina samo še prost predmet, torej neobvezna. Dijaki pa, ki so bili že na gimnaziji, so imeli do mature še obvezno slovenščino. Tako so torej dijaki, ki so maturirali leta 1933/34, bili zadnji z obvezno slovenščino.

Nacizmu torej v tem pogledu ni bilo treba uvajati katerekoli spremembe, ker so že preje poskrbeli, da se slovenščina iztrebi ali vsaj porine na vlogo, katero pač v šoli igrajo neobvezni predmeti.

Po drugi svetovni vojni smo dobili novo ureditev tega vprašanja. Na eni strani dvojezično šolo, ki obvezuje tako Nemce kakor tudi Slovence, da se učijo obeh deželnih jezikov, na drugi strani pa je na koroških realnih gimnazijah postala slovenščina obvezen predmet od petega razreda za vse dijake. Na realnih gimnazijah na Koroškem se torej dijaki učijo od prvega razreda angleščino, od tretjega razreda latinščino in od petega razreda naprej slovenščino do mature in iz slovenščine tudi lahko maturirajo.

Na vseh drugih šolah pa pouk slovenščine ni zadosti jasno urejen. Odredba za dvojezične šole v svojem odstavku B namreč jasno zahteva, da morajo na vseh glavnih in srednjih šolah jezikovno mešanega ozemlja in na glavnih in srednjih šolah v Šmohorju, Beljaku in Celovcu učenci, ki pridejo iz dvojezičnih šol, obiskovati slovenščino po tri ure na teden obvezno — in to ne oziraje se na njihov materinski jezik.

Ker ta del odredbe na večini glavnih in srednjih šolah ne izvajajo, je delovni odbor profesorjev naslovil po deželnem šolskem svetu na prosvetno ministrstvo posebno vlogo. V tej vlogi opozarja delovni odbor na ta nedostatek in prosi jasnih odlokov za glavne in srednje šole, da se bo tako ta odstavek odredbe za dvojezične šole tudi izvajal.

Naše prireditve

Farna mladina na

GORENČAH

priredi v nedeljo, dne 13. junija 1952, ob treh popoldne pri Favu v Srednji vasi vzgojno-poučno igro „Tri sestre" in smeha polno komedijo „Oj, ta Polona". — Prireditev spremljajo gorenška dekleta s simboličnim rajanjem po napevih najbolj znanih narodnih pesmi. — K veseli in zabavni prireditvi vabimo tudi vse naše znance in prijatelje iz ruške, šentpetrske, žvabeške in pliberške fare.

Karel Mauser:

Jamnik

(13. nadaljevanje)

Na Martinovo nedeljo je bilo nekaj fantov na Razpokah. Grogorjev jih je vodil. Že tam bi se skoraj stepli, ker je Grogorjev imel star prepir z Vorenčevim Štefanom iz Nemilj. Vendar so pravi čas odšli. Z vpitjem so prišli na Jamnik. Peter je stal pred bajto, ker je videl Barbaro, da prihaja izza Prosenarja. Skoraj vsi hkrati so prišli pred Rakarja.

Grogorjev ni mogel mirno mimo. Dregnil je v Petra, ki pa se ni zmenil zanj. Nekaj fantov je že odšlo po domovih, tako je Grogorjev ostal le še z dvema.

„O, na Barbaro čakaš! Glej ga tiča. Sem pa mislil, da ne znaš šteti do deset."

Grogorjev se je na vsa usta smejal.

Zdaj šele se je Peter zasukal.

„Ti, če ne znaš domov, ti bom pa jaz pot pokazal."

Fantje so se kar spogledali. Da je Peter tako moško odprl usta!

Grogorjev kar verjeti ni mogel.

„Poglej slinarja! Kako se mu je razklenila čeljust. Ga vidiš, Barbara!"

Tedaj je Peter že zamahnil. Grogorjev je omahnil tako, da je podrl Močnikovega, ki je stal za njim.

„Misliš, če si Grogorjev, da se te moja pest ne prime?"

Barbara je prhnila mimo in odšla za Rakarjevo bajto.

Tedaj se je tudi že Grogorjev pobral. Vinjen, kakor je bil, se je kar koj zakadil v Petra.

Pa je slabo naletel. Nekaj je sedlo v Rakarjevega, da se ni hotel premakniti v bajto. Koj s prvim udarcem je česnil Grogorjevega po čeljusti. Močnikov se je kar zgubil za prvo hišo.

Grogorjev ni hotel odnehati. Slutil je, da ga Reza vidi od Prosenarja. Tudi nekaj starejših možakarjev je prišlo na prag. Še niso videli, da bi Peter kdaj zrasel. In Grogorjevemu so privoščili, da jih je skupil.

Spoprijela sta se z rokama. Dedci, ki so se v mladih letih radi v kakšni oštariji spoprijeli, so koj videli, da Grogorjev Rakarjevemu ne bo kos. In mu res ni bil.

Peter ga je privzdignil in s tako silo obrisal v živo mejo pri Prosenarjevem vrtu, da je Grogorjev padel na drugo stran. In ga ni bilo več nazaj.

Čulo pa se je kmalu vpitje Grogorjevke, ki so ga dedci sprejeli s smehom.

Še Prosenar, ki je na redke čase kaj govoril, je na glas rekel: „Prav, da se fant odvadi vojaških manir. Na prekleto je tečen."

Peter se je ozrl za Barbaro. Pa je morala biti že doma. Ko se je obrnil v bajto, je stal Lojze na pragu.

„Kaj je bilo?"

„Grogorjevega sem prebutal."

„Počemu?"

„Zavoljo Barbare."

In ko je že šel skoz vrata, se je še obrnil:

„Kakor ti takrat."

In hotel je še nekaj reči, pa si je premislil.

Lojz pa je vedel, da se ePter ne bo zlahka umaknil, kadar bo med njima prišlo zares.

In se je tudi spomnil na Rotarjevega na Razpokah. Še ta ni bil Petru kos.

Odkar je Petrova pest prvič udarila na Jamniku, se je mnenje o njem spremenilo. Nekajkrat je bilo zvečer slišati otroški vek iz hiš. Ženske so šeškale otroke, ker so zmerjali Rakarjevega s slinarjem. Počasi so pričele psovke usihati. Šolarjevega Cenca, ki se ni mogel unesti, je pa Peter sam naučil. Tako ga je neki večer pritisnil okrog ušes, da je fant kar zviška padel na prag domače hiše. Šolar je hotel nekaj zmendrati iz sebe, da bo svoje otroke že sam tepel in da mu jih bajtarji ne bodo, pa je kar obmolčal. Nekaj dni sem je Rakarjev tak, da se ljudje kar čudijo.

„Barbara je po sredi", žužnjajo ženske. „Oba napletata za njo, Peter in Lojz. Pa sama ne ve, kam bi kanila. In Peter se boji zanjo zavoljo Lojza. Zato je pa tak. Je prišel na to, da šlevastih potrkonov še psi ne povohajo. Rakarica kar roke vije. Pa naj jih le. Je sama kriva. Naj bi pustila, da bi se betina prej izdivjala. Pozno sta začela in Bog ve, kdaj bosta nehala.

Tako so šle novice po vasi. Barbara je vse slišala. In ji je bilo neizrečeno lepo pri srcu. Ponoči je pa skoraj kar naprej jokala, ker se ji je zdelo, da je prišla na tako pot, ki ni prava in nima pravega izhoda.

Proti jutru se ji je celo sanjalo, kako sta se udarila Peter in Lojze. Zbudila se je ravno, ko je Lojze zagrabil za sekiro in je kriknila.

Take nemarne sanje!

*

Jamnik je bil pripravljen na zimo. Vsi so vedeli, da do snega ni daleč. Začel se je mraz in med dež so se nekajkrat primešali tudi kosmi snega. Kmalu se bo sneg usul zares. Je že tu tista otožna sivina. In tudi veter je že zimski.

No, Jamničani imajo skoraj rajši sneg kakor pa tisto čobodro, za katero noben čevelj ni dober. Res je, da sneg še bolj odreže Jamnik od sveta, pa je vendar lepše v belini kakor v tisti mokri umazanosti.

Ko se je veter unesel, se je meglen zastor potegnil do tal, skril vase gmajne in vas. Potlej se je privrtinčila prva snežinka, druga, tretja, pričel se je ples snežink, ki se ni ustavil vso noč. In še čez dan je kar naprej nanašalo. Včasih je zabril veter, da se je mirno vrtinčenje spremenilo v blazen ples.

Vas je utonila nekam vase. Kočarjeva bajta je bila v belini tako majhna kakor črno pišče. Človeku se je zdelo, da bi jo mogel na dlani prenesti iz brega na ravno.

Pri Rakarju so bili vsi trije v hiši. Nihče ni govoril. Rakarica se je tiščala peči in si grela hrbet. Peter je strmolel skozi okno. Lojze pa si je s salom mazal škornje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Med Slovenci v Holandiji

Vsi dogodki, ki sem jih doživljala prve dni v Holandiji, so bili zelo zanimivi in svojevrstni. Prikazujejo veliko bogastvo državnih rudnikov in pričajo o blagoslovu delavnih rok. Državni rudniki Limburga so namreč ob pričetku 50-letnega jubileja priredili velike slovesnosti, kakor velesejmsko razstavo v Heerlenu, katero je obiskalo preko 100.000 ljudi. Nadalje so priredili slovesne sprevode z bogatimi simboli na vozovih posameznih cehov, razne veselice in razstavo „Delavne roke" v gradu Hoensbroek. Ker so pri razstavi in sprevodu Slovenci sodelovali in želi nad vse pričakovanje velik uspeh in sijajno pohvalo, Vam bom opisala oboje kolikor mogoče nazorno. Najprej nekaj o razstavi.

Grad Hoensbroek je stavba, ki ima 4 trakte in trojno porto. Obdan je z malim jezercem. Do gradu prideš čez mostiček. Voda je temnozelena, obrežje senčijo cipreše, smreke, topoli in okrasno grmičje. Po jezeru se moreš voziti z malim čolničkom. To jezero skriva v sebi pestro življenje mnogovrstnih ribic, na njegovih valovih pa plavajo race, gosi in labodi.

Grad sam ima dvoje nadstropij z mnogimi dvoranami in sobami. V teh lokalih so bili razstavljeni predmeti vseh mogočih moških in ženskih ročnih del različnih strok in starinske vrednosti. Okoli 2.000 predmetov je napolnilo vse prostore od kleti do podstrešja, hodnike in zidove ob stopniščih. Težko je in tudi ni moj namen opisovati natančneje posamezne oddelke ter predmete razstave, ker se nam mudi v slovenski oddelek. V glavnem pa Vam podam površno sliko razstave le v naštevanju glavnih predmetov: akvariji rib in ribic ter drugih vodnih živalic, mnogovrstne igrače, oljnate slike in akvareli, umetniške fotografije, stare kiparske in druge umetnine, tihožitja, pestrost narave v mnogih oblikah, zvrsti metuljev, hroščev, osnutki stavbarske umetne stroke, stara in moderna ženska in moška ročna dela, male in velike figure v pozah moči in samozavesti, skratka pokazan je bil razvoj dela in umetnosti delovnih rok več desetletij iz cele Holandske.

V posebnem malem lokalu, podobnem kapelici, so razstavili svojo umetnost Slovenci. K tej razstavi so prispevala ročna dela deklet šivalnega tečaja pod vodstvom s. Justine, uršulinke iz Škofje Loke. Nadalje pa s svojimi izdelki fantje društva sv. Barbore, med temi največ Albert Papež, Franci Fröhlich in drugi.

Razstava ni bila velika, toda umetniško sestavljena iz malih skupin. Eno skupino so tvorili prti in prtički, izdelani v narodnem ubodnem slogu in v narodnih barvah. Druga skupina je bila tihožitje: gorenjska avba, cekar in punčka v narodni noši. Tretja skupina vaze in figure iz keramike (slovensko delo). Četrta skupina: Dve sliki – fant in dekle v narodni noši, dalje leseni krožniki z narodno ornamentiko, slovenski pirhi in butare, slovenska skrinja in šatulja, Marijina bazilika v Rajhenburgu (slov. Štajerška, delo Fröhlicha), rudarski simboli iz kovine in nekaj mašnega perila. Nadalje je zbirka fotografskih posnetkov v lepih povečavah prikazovala lepoto Slovenije in tudi naše Koroške. Časten prostor je dobila podoba Marije Pomagaj, delo slovenskega umetnika. V okras razstave so bili nageljni, rožmarin in raženkravt v umetniško izdelanih vazah (delo mladega rudniškega delavca Papeža).

Razstava je bila odprta od 2. do 18. maja. Število obiskovalcev je zadnji dan narastlo na 35 tisoč. Slovenski lokal je bil stalno obiskovan in občudovan radi živih barv, narodnih motivov in fine izpeljave vezenja.

Dne 24. majnika je bila v veliki dvorani v gradu slovesna razdelitev nagrad in priznanj. Slovenska dekleta so bila povabljena, naj pridejo v narodnih nošah. Lahko si predstavljate veselje in ponos naših deklet in fantov, ko so v nabito polni dvorani, na četrtem mestu pred komisijo sprejeli častno diplomo in prvo nagrado za ročna dela. Prednica komisije za oceno razstavljenih predmetov je imela poseben nagovor za Slovence. Poudarjala je, da so Slovenci, ki bivajo v Limburgu, zapustili svojo domovino in v Holandiji našli drugo domovino. Toda tudi v tujini so ohranili svoj jezik, svoje navade in običaje, svojo kulturo. Z veseljem pa sodelujejo tudi pri holandskih prireditvah. Pri razstavi ročnih del zasluži slovenski del razstave posebno pohvalo. Krasne so te slovenske barve, lepe so vezenine. Končala je s slovenskimi besedami: „Prisrčno čestitam!"

Slovenci so se zahvalili komisiji za odlikovanje in za prisrčne besede predsednice komisije, ge. ing. Bergsteinove, s poudarjanjem, da so z veseljem sodelovali pri razstavi ročnih del, da bi tako Limburg seznanili s slovenskimi narodnimi vezeninami in ročnim delom fanta umetnika in sploh s slovensko kulturo, ki je tudi v svoji drugi domovini, v Holandiji, ne morejo in nočejo pozabiti.

Nato je zbor deklet zapel venček narodnih v pozdrav in poklon komisiji, kar je cela dvorana navdušeno odobravala.

Delo slovenskih rok v Limburgu je zvezano z istimi velikimi težavami kot pri nas na Koroškem. Vsako kulturno in prosvetno delo je prepojeno z znojem velikih žrtev in osvetljeno z občudovanja vrednim idealizmom. Zdi se nam, da je to naše delo med grmado bogastev tuje posesti borno in neznatno, vendar pa je v svoji prisrčni pristnosti in mavričnih barvah – bodisi na razstavi ali na odru – tako lepo in radi žrtev od dobre božje roke blagoslovljeno, da se mu začudi oko velikega modernega sveta tujih narodnosti.

Zato, slovenska mladina, ohrani prisrčnost, barve, ponos, delavnost in idealizem svojih prednikov.

Milka Hartmanova.

PODORINOV KRIŽ
v Grabalji vasi (na Vrheh)
Glej poročilo na 5. strani pod naslovom: Na Vrheh.

Quo vadis — ?*

Tam ob poti križ preprosti
vsakega, ki mimo gre,
vpraša v blaženi skrivnosti:
„Kam, popotnik, pot ti gre?"

Dalje, le naprej v bodočnost
gluh in slep zemljan drvi –
Kaj naj bo mu cilj? . . . Neskončnost?
Glavno je, da on živi . . .!

Tajni klic pa nemo vpraša
tudi tebe, ki si gluh . . .
Ko bo prazna sreče časa,
česa bo želel ti duh – ?

Nam stoje še križi nemi
iz navade ob poteh,
mnogim zginejo pa v temi
kakor dom na tujih tleh . . .

Enkrat konec bo hlastanja –
Smrt bo zrla ti v oči . . .
Sam boš stavil si vprašanja:
„Kam? – Zakaj? – Kje, Večni, si . . .?"

* Quo vadis = kam greš?

Valentin Polanšek.

Kaj nas uči zgodovina ?

VOLTAIRE *

Ljudje, ki so izgubili vero, radi imenujejo v današnjih časih vero: **praznoverje.** Toda to ni nič novega. Tako so delali tudi že v prejšnjih časih. Pred dvesto leti je živel na Francoskem brezbožni filozof Voltaire. Med drugim je tudi grofico Chatélét pripravil ob vero. Ta dama je imela potem navado, da je vero imenovala: **praznoverje.** Ko pa je na smrt zbolela, vendar ni bila več tako gotova, če je vera res: praznoverje. Vprašala je torej Voltérja, če bi mogoče vendar ne bilo dobro prejeti zakramente za umirajoče. Toda brezbožni filozof tudi sam ni bil tako gotov, če vera mogoče vendarle ni praznoverje! Odgovoril ji je torej: „Izvolite to, kar je bolj gotovo!" Z drugo besedo: Sprejmi zakramente! Bolnica je nato poslala takoj po duhovnika. Toda, ko je ta prišel, je bila že mrlič.

Tudi Voltér je zbolel na smrt. In ta človek, ki je prej vero sramotil, je zdaj sam dal poklicati katoliškega duhovnika, je obžaloval in preklical napade zoper katoliško Cerkev in je prejel sv. zakramente. Toda zopet je ozdravel in je zapadel znova prejšnjemu sovraštvu do Cerkve. Pa zopet je zbolel na smrt. In zopet je želel duhovnika. A želja se mu zdaj ni izpolnila. Njegovi brezbožni tovariši namreč niso pustili duhovnika k njemu.

In kako je umrl veliki sovražnik vere in Cerkve?

Bilo je 20 let preje, 25. februarja 1758. Voltér je tedaj rekel: „**V dvajsetih letih bo gospod Bog imel delopust.**" – Večkrat je tudi rekel: „Naveličal sem se že poslušati, da je 12 ribičev ustanovilo Cerkev. Dokazal bom svetu, da jaz sam zadostujem, da jo uničim." – Kakor vidimo, se mu ta dokaz ni posrečil.

Toda kaj je bilo z onimi dvajsetimi leti? Delopust je res prišel, in sicer ravno čez 20 let, a ne za Boga, marveč za Voltérja samega. Ravno čez 20 let je jemal slovo od sveta. In kako je umiral? V obupu. Preklinjal je svoje prijatelje, ker niso hoteli iti po duhovnika. Praskal si je obraz in je kričal: „Pekel vidim odprt, zakrijte mi ga, zakrijte mi ga! Zapuščen sem od Boga in od ljudi. Hudič je tu, grabi me." S strašnim krikom je izdihnil svojo dušo.

Eden izmed navzočih je rekel: „Če bi hudič umiral, bi ne mogel drugače umreti." To je krepko povedano. Voltér je umrl 22. februarja l. 1778. Kje je zdaj njegova duša?

* izgovori: Voltér.

Od takrat, ko se je Peter spoprijel z Grogorjevim, se je težka samota pri Rakarjevih še zgostila. Lojze je čutil, da je Peter dotipal do sebe in da z nenadnimi koraki dozoreva. Se je tudi pri Barbari poznalo. Kar nenadoma se je tako zaprla, da včasih Lojze skoraj ni spravil besede iz nje. Saj sta se sicer v tej zimski puščobi na poredko videla, nekajkrat le v nedeljo grede k maši, toda tudi takrat je bila redkobesedna. No, res, bil je skoraj vselej tudi Peter zraven, pa vendar sta včasih bila tudi sama. Lojze je kar čakal, da bo kaj rekla. Pa nič, kvečjemu kaj o vremenu.

Lojze bi pa tako rad videl, da bi zinila besedo o Petru. Saj je videla, kako je Peter telebnil Grogorjevega.

Toda nič. In kar se je Lojzu zdelo najbolj sumljivo, Peter se tudi nič ne izda. Ali mu za Barbaro nič ni, ali tako skriva. Ali pa sta oba tako domenjena.

Zadnja misel ga posebno žge. Skuša jo odpahniti, pa se kar naprej povrača.

Kadar gredo vsi trije skupaj v cerkev, skoraj celo pot molčijo. Če je gaz ozka, gre Peter najprej. Za Petrom gre Barbara, za Barbaro Lojze. Sneg škriplje, oni pa kakor da so vsi zaverovani v isto misel.

Peter, ki hodi spredaj, misli, o čem razgrebata Lojze in Barbara. Lojze misli, s čim se ubadata Barbara in Peter. Barbara ugiba, kaj mislita Lojze in Peter. Tako rinejo vsi trije proti Kropi.

Včasih se Peter nenadoma obrne. Videti je, kakor da misli nekaj povedati, pa se koj spet zasuče. Lojze je prepričan, da je pogledal, če se morda z Barbaro ne držita za roke. V Petrovih očeh je čudna grožnja, ki jo Lojze razume.

Med mašo stoji Barbara spredaj pred klopmi, Lojze in Peter sta pod korom. In oba gledata tja spred. Molita malo, včasih se Petru utrne misel na mater, ki jo mučijo bolečine v križu. Pa je koj Barbara zraven. In tako gre do konca maše.

Po maši se navadno ognejo Grogorjevemu, ki vedno razkoračen stoji pred cerkvijo in čaka na Rezo ali na svojo družbo. Nočejo, da bi morda v Kropi padli skupaj. Peter je sicer prepričan, da Grogorjev ni pozabil nanj, noče pa sam izzivati. Ni pretepač. Še tako bo rado kdaj prišlo do obračuna. Zato Rakarjeva ne gresta nikoli v kroparsko gostilno. Tam je Grogorjev kakor doma.

Sicer se pa Rakarjeva dva spet pripravljajta na delo. Sneg je dober in les bo treba spraviti z bregov. Rakarjeva sta obljubila Tomažinu iz Lajš.

Lojze se je kar nekam težko pripravil. Peter je pa kar koj udaril. Najedel se je jamniške puščobe. In Barbari bi se rad za nekaj časa ognil. Naj se deklič malo dožene. Počasi bo padla prava beseda od nje. Kakršna že.

Lojze se je čudil. Petra ni mogel več spoznati. Včasih se mu je zazdelo, da je še prav tako šlevast kot je bil. Pa sta se s Petrom ujela z očmi in misel je koj usahnila. Čudna trdota je v bratovih očeh. Z rokami v žepih stoji ob oknu in je kakor gospodar, ki vsem ukazuje.

Ne, Peter se je spremenil. Tudi mati obmolči pred njim, če pride do kakšnega prepira. Res je, da ni več tako trdna kakor je bila, toda pred Petrom ni še nikoli umolknila.

Lojza se prijemlje neprijeten občutek, da grabi Peter za vajeti pri hiši. Brez besede, brez nasilnosti. Kakor da je že vse domenjeno.

Po Treh kraljih sta se Rakarjeva odpravila. Ostala bosta čez teden v gmajni in se vračala le vsako soboto. Edino, kar je Petra pridrževalo od dela pri Tomažinu, je bilo ravno to. Biti ves teden z Lojzem sam. Oba bosta vedno v istih mislih in oba se bosta ogibala misel povedati na glas. Čez dan se bosta zamotila z delom, zvečer v bajti pa bodo misli tako žive, da bosta oba na trnju.

Kako bo takrat? Samo gledati se ne bosta mogla pri brljivki. O delu ne bo kaj govoriti. O domu tudi ne. Obema bo samo Barbara v mislih.

Rakarica je bila kar vesela, ko sta zadela nahrbtnika in se poslovila. Da bi se jima kaj zgodilo, se ni bala. Sta za delo preveč pripravna. Molka v hiši je pa tudi že tako sita, da je že kar rada sama. Res bo to in ono težko postorila sama, ko ji križ tako nagaja, pa bo že šlo. Samo, da ne bo te gluhe more v bajti.

Ko sta šla Lojze in Peter mimo Kočarja, sta se oba hkrati ozrla v okna, pa je bilo videti, da ni Barbare doma. Ni prišla na prag. Ali pa je nalašč ni bilo, ker obema skupaj nima kaj reči.

Molče sta tiščala v pot naprej. Bilo je mrzlo jutro, da je zrak kar pikal v obraz.

„Za mater bo malo težko, ko bo cel teden sama," je čez dolgo krehnil Peter.

„Mhm, bo," je bleknil Lojze in predejal cepin na drugo ramo.

In sta bila spet tiho.

Ko sta prišla v kočo, sta se najprej razgledala za drvmi. Dovolj jih je bilo. Butar in debelega lesa. Zmrzovala ne bosta na večere. Saj pri delu jima ne bo mraz. Je les na takem kraju, da bi se ga hudič sam ne lotil. Rakarjeva se ga bosta. Zavoljo zaslužka in pa zavoljo trme. Kjer drugi ne upajo prevzeti, tja se Rakarjeva zaženeta. Žilava zmoreta več kot žival. Tomažin to ve, zato se je bal, da bi odpovedala. Že takrat, ko je sekal, je mislil nanju.

Ko sta uredila pograd, se je Lojze lotil ognja. Malo čaja ne bo škodovalo. Borovničevca sta prinesla s seboj. Ni na svetu drvarja brez borovničevca. Če je, lahko samo misli, da je. Pravi ni.

Pri čaju sta molčala. Šele potlej je kolcnil Lojze:

„Bi koj danes začela?"

„Seveda! V koči nimava kaj početi."

Tudi Peter je bil kratek.

Vstala sta in segla po cepinih. Ta molk, ki sta ga prinesla od doma, je bolel in dušil.

Kraj, kjer so čakali hlodi, sta si že zdavnaj ogledala. Vendar se jima je zdaj zdel še bolj divji. Breg dokaj strm in drča nič preveč pripravna. Na zlodjevo bo treba paziti, da se komu kaj ne zgodi. Do ljudi je dosti daleč.

Les je bilo treba spraviti do poti, od koder bo Tomažin vozil. Zdaj je saninec dober. Žival ne bo preveč trpela. Na spomlad ne spraviš hloda iz gmajne. Iz tega dela že ne.

(Dalje prihodnjič)

Pri nas na Koroškem

CELOVEC

Nedeljska služba božja je v poletnem času vsako nedeljo ob 8. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob pol 8. uri zvečer.

CELOVEC

Vzadnji številki „Našega tednika" smo na sedmi strani poročali o bloku novih stanovanjskih hiš, ki so zrastle v Celovcu na Struzmannstrasse. Iz poročila pa ni v celoti razvidno, kdo je izvedbo zgradbe novega stanovanjskega bloka prevzel. Zato to poročilo v toliko izpopolnjujemo. Blok obsega v celoti štiri velike stavbe, od teh je dve gradilo gradbeno podjetje **K. Hitz & Co. iz Celovca**, dve pa Koroška gradbena družba – Kärntner Baugesellschaft iz Celovca. Obe gornji tvrdki sta delali v delovni skupnosti, vsaka pa je zase samostojno izvedla dela na svojem stanovanjskem bloku in ne – kot bi se mogoče dalo razumeti – da bi bilo podjetje Hitz delalo pod vodstvom Koroške stavbne družbe.

GORENČE

Alojzijeva nedelja, dne 22. junija letos, je bila lep, topel, sončen dan. Ljubi Bog je hotel tudi še na zunaj z ugodnim vremenom pomagati, da sta se mogli obe verski slovesnosti izvršiti v tako lepem redu in razpoloženju.

Prvo slovesnost smo imeli pri drugi farni božji službi, ko smo spremljali v lepo okrašeno cerkev naše najmlajše k prvem sv. obhajilu ob spremljavi pesmi: „Bodi pozdravljen, zlati moj dan ..." – Prvoobhajancev je bilo letos 13. S prvoobhajanci so prejeli sv. obhajilo tudi vsi ostali otroci in kar je bilo še posebno zgledno in vzpodbudno – tudi matere prvoobhajancev. Po sv. maši so imeli prvoobhajanci skupen zajtrk. Naj bi bil prvoobhajilni dan za prvoobhajance res globoko versko doživetje, za nas presrečen spomin in resen opomin, da poglobimo svojo vero v presv. Evharistiji. Vsem, ki so z molitvami, žrtvami pa tudi z gmotnimi darovi pomagali, da je bilo mogoče prvoobhajilno pobožnost izvršiti v tako lepem redu, izrekamo tisočeren: „Bog povrni!"

Drugo slovesnost pa smo imeli ob pol dvanajsti uri v podružni cerkvi sv. Radegunde. Ob zvokih godbe sta prišla pred poročni oltar kar dva poročna para. Umek Andrej, posestniški sin iz ugledne Škaudernikove hiše na Ledu, je obljubil vedno zvestobo Rozaliji Roschar, p. d. Šušterlovi Roziki z Leda. Njen brat Roschar Fredi pa se je zvezal do smrti z Baumgartner Julijano Marijo iz Magersdorfa, v župniji Št. Andraž v Labodski dolini. Za priči sta bila prvemu paru oba strica: Umek Pavel, kovač iz Srednje vasi in Čekon Luka, gozdni delavec z Gruče. Drugemu paru sta bila za priči Tomaž Drescher, gostilničar in Gašper Rumpolding, oba iz Labodske doline.

Daj Bog, da bi obadva poročna para gradila – kakor smo slišali v poročnem nagovoru – svoje družinsko življenje na trdnem temelju žive vere v Kristusa, na močnih opornih zidovih osmero blagorov, pod neprodorno streho božjih in cerkvenih zapovedi, med neporušnimi stenami prave zakonske ljubezni in zvestobe, stopajoč iz nižin greha, razočaranj in preizkušenj na visoko stopnišče zaupne molitve. Le če bodo novozakonci na ta način gradili svojo novo duhovno hišo, smejo upati, da jim bo dobri Bog dajal svojo trdnost in svoj blagoslov. To so pa tudi naše iskrene želje in voščila.

Vse poljedelske stroje

kosilnice
mlatilnice
čistilnice za žito
slamoreznice
dizel motorje
kakor tudi:
mlečne centrifuge

mline
za moko in zdrob
grablje za konjsko vprego
izruvače za krompir
gnojnične črpalke
električne plotove za pašnike
električne motorje
i. t. d.

Parilnike Za krmo

šivalne stroje nove in rabljene
rabljene že od S. 750.– naprej)
Bencinske motorje rabljene (generalno reparirane)

nudi najugodneje:

MAX TRAUN

Pliberk - Bleiburg, Kumeschg. 14

Glavno zastopstvo AGRIA-univerzalnih strojev, ki kosi žanje, orje, okopava in s katerim je mogoče tovoriti do 400 kg z 20 km brzine. – Zamenjam ali vzamem v račun tudi rabljene bezin- in dizel-motorje.

NA VRHEH

(Grabalja vas – Lancovo)

Na Kresno nedeljo, dne 22. junija, je bilo pri nas zelo lepo vreme pa tudi drugače je bilo prijetno. Blagoslovili smo nov Podorinov križ ali bolje kapelico.

Prej je stal tu pri nas lesen križ, ki je pa bil izpostavljen vsem vremenskim neprilikam in ga je bilo treba večkrat prenavljati. Mladi Podorin pa se je zaobljubil, da bo postavil v zahvalo Mariji nov, lep križ. In to je tudi sedaj uresničil. Mogoče je bilo malo preveč nepotrebnega govorjenja tu in tam, ko so križ postavljali, tem je sedaj lepo znamenje usta zaprlo.

Slike je napravil znani slikar križev po Koroškem, g. Jerina. Na pročelju je upodobil sliko Jezusa, ki hoče s svojimi iztegnjenimi rokami vse objeti in pritisniti na svoje srce. Spodaj pri vhodu je na eni strani sv. Peter, v ozadju stoji njegova bazilika v Rimu. Na drugi strani je sv. Pavel, tudi s svojo baziliko iz Rima. V notranjščini je toliko prostora, da duhovnik zložno opravi sv. mašo. Na stenah sta dve sliki: na eni strani sv. Janez Krstnik, na drugi strani pa sv. Alojzij. V sredi stoji kip Marije pomočnice kristjanov. Mariji je tudi posvečena kapelica, kakor pove napis nad vhodom: Maria Auxilium Christianorum, ora pro nobis – Marija, pomočnica kristjanov, prosi za nas. Latinski napis je menda zato, da nobenega v oči ne bode, lepše bi bilo napisano v našem domačem jeziku, da bi vsak domačin zastopil.

Blagoslovil je kapelico domači župnik č. g. Koglek pred sveto mašo. Za blagoslov se je zbralo veliko ljudi, ne samo nas domačinov, ampak tudi iz okolice so prišli, veliko je bilo tudi letoviščarjev. Po evangeliju je imel gospod nagovor v našem jeziku, nato pa za letoviščarje še v njihovem jeziku. „Križi in sploh sveta znamenja, ki jih postavlja verno ljudstvo, so znak globoke in žive vere našega ljudstva. Naj nam bodo res znamenja in kažipot skozi dolino solz v večno domovino."

Letoviščarjem je dal misel: „Naj bo čas za telesno okrepitev tudi čas za duševno poživitev vere v Boga in k temu naj pomagajo prav ta sveta znamenja, ki na nje naletite na križpotjih in drugod po naši lepi zemlji."

Strelci so mogočno streljali, pevci pa med službo božjo peli, tako je bilo res lepo in prijetno. Po končani službi božji je povabil gospodar pevce, strelce in nekaj drugih na svoj dom, kjer je bilo ob domači pesmi res veselo. Naj bi kapelica dosegla svoj namen.

Popoldan se je mladi Vižar ženil. Muzika je igrala, konjiči so rezgetali, topiči so pokali, fantje so juckali, kdo bi se še zadrževal in se ne zavrtel malo. Ob štirih bi morala biti „vezenga", pa neveste še ob petih ni bilo. Ženin je bil že ves nervozen. No, pa smo jo le pričakali. Plešenkova Katrca iz Lancove se je težko poslavljala od ljubega doma. Kako pa ne, ko pa se je tako lepo doma imela.

Večno zvestobo do groba sta si obljubila v Št. Danijelu. Tudi šrangali smo jima malo, da bosta vedela, da bodo tudi v življenju ovire in ne bo vedno tako lepo teklo kot v avteju. Ojset je bila kar doma pri Vižarju. Veliko je bilo povabljencev, še več pa gledalcev in oknarjev. Seveda je plesišče bilo skoraj premajhno. Vse je bilo veselo in v lepem razpoloženju, zato je pa tudi zelo hitro minilo. Novemu paru želimo obilo sreče in žegna božjega v novem stanu.

PODJERBERG

Preteklo soboto zjutraj je umrl Podjerbergom v visoki starosti 85 let stari Čudnik. – Umrli je bil dobro pripravljen na smrt. – Pokojni Čudnik so bili mož jeklenega značaja in mož dela, ki so vedno radi pomagali sosedom. Vsi so poznali Čudnika zlasti v zimskih mesecih, ko so pomagali pri klanju. Kjer so klali Čudnik – tako so ljudje rekli – tam se meso gotovo ni pokvarilo, tako vešče je bilo to delo opravljeno.

Bili pa so Čudnik tudi mož javnega življenja v našem okolišu, bili so v občinskem odboru in dolgo vrsto let tudi načelnik šolskega sveta. Povsod pa je bilo njihovo delo tako vzorno in tako premišljeno, da je še sedaj večkrat slišati besede: „To so pa Čudnik rekli in tako bo gotovo prav."

Vedno so se zanimali za dogodke po svetu, vsako številko „Našega tednika" so skrbno prebrali. Še zadnji teden, ko je prinesel pismonoša „Naš tednik", so rekli: „Sicer slabo vidim, toda „Tednik" bi rad še prebral."

V ponedeljek so bili še v svojem priljubljenem mlinu, ko jih je naenkrat obšla slabost. Prinesli so jih v posteljo in v soboto so že izdihnili. Pogreb je bil v ponedeljek, bil je veličasten, da je res mogel vsakdo spoznati, kako so rajnega vsi spoštovali. Naj počiva v miru starosta našega Korotana in lahka naj mu bo domača zemlja! – Zaostalim naše globoko sožalje.

PEČNICA

V minulem mesecu (junij) se je drugič v tem letu oglasila pri nas božja dekla smrt, ki je vzela našega kolarja in posestnika Čenjakove kmetije, Franca Uršiča v Ledincah. Huda bolezen je rajnega zadnje mesece privezala na posteljo. Umrl je v lepi starosti 78 let. Naj v miru počiva. Preostalim naše sožalje!

Dne 14. junija se je poročil Tonka Arnejc, p. d. Jokov v Ledincah, carinski uradnik v Celovcu, z gospodično Štefi Resman iz sosednjih Spod. Borovelj, nameščenko gozdarskega urada v Beljaku. Poroka je bila na Otoku! Veselo „ohcit" pa so obhajali na nevestinem domu v krogu sorodnikov ob prepevanju domačih pesmic in brez plesnega hrupa. – Novoporočencema obilo sreče in blagoslova!

SELE

Vojnemu tanku podoben se zdi na prvi pogled stroj znamke Katerpillar, ki pa služi gospodarskim koristim: orje in tlači namreč nove ceste. Tehta okoli 8000 kg. Spredaj ima podolgovato oralo v poševni legi, ki se da dvigati in znižati. To oralo zasadi v zemljo in močen motor ga krepko tišči naprej in naorana zemlja se zavrača na stran ali rine dalje, da jo odloži čez rob nove ceste. Pri tem se ne ustraši večjih kamnov in štorov, ker jih z lahkoto podrije in vrže v stran; če je pa kak štor posebno trdno vkoreninjen, ga privežejo z močno vrvjo na stroj, ki ga potem s krepkim sunkom izruje.

Delo takega stroja, ki je last zveznega ministrstva in v porabi kmečke zbornice, smo mogli zadnje dni občudovati pri nas. Humberška grajščina si je z njim zgradila cesto od Kališnikove žage 2 km daleč do vštric Košutnika. Lepo priložnost je izrabil tudi Kališnik, ki je dal s tem strojem narediti okoli 5 km ceste, eno zložnejšo od žage na dom, štiri pa skozi gozdove, kar mu bo zelo olajšalo in pocenilo spravljanje lesa. Stroški so seveda precejšnji, vendar pa mnogo manjši kakor bi ga stalo, če bi isto delo izvršil s kopači.

Gozdnemu delavcu Tomažu in ženi Ani se je 23. junija rodil deseti otrok. Težko je bilo določiti ime novorojenke. Mati, oče, otroci, vsi so imeli svoje predloge. Končno so žrebali in žreb je odločil za materino željo in je deklica dobila ime Margareta Marta. Tako ima sedaj šest hčerk in štiri sinove. Vsi so krepki, debelih lic in zdravi. To je dokaz, da je v našem narodu še veliko življenjske sile.

Edino zastopstvo za Koroško

Elektrohaus HAAS & CO.

Celovec, Bahnhofstrasse 3. Tel. 22-41

Na Alojzijevo nedeljo, dne 22. junija, smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. 14 malih prvoobhajancev, devet deklic in pet dečkov, je obkrožalo oltar in glasno ponovilo krstno obljubo in molilo obhajilne molitve, drugi otroci pa so na koru z lepim petjem prispevali, da je bilo razpoloženje bolj prisrčno in pobožno. Po skupnem zajtrku je sledila verska prireditev v Domu. Po pevski točki so srčkano deklamirale štiri prvoobhajanke in ena večja deklica. Nato so dečki uprizorili igrico: „Mladi misijonar", deklice pa „Rezikin Jezušček". Fotograf je poskrbel nežnim prvoobhajancem spomin na ta lepi dan.

ŠT. JANŽ V ROŽU

Na praznik apostolov Petra in Pavla nas je razveseljeval oktet „Slavček". Kljub temu, da smo te dni vsi precej utrujeni – saj smo v polni košnji – se nas je zvečer zbralo precej ljubiteljev slovenske besede in slovenske pesmi. Oktet nam je prepeval prav lepo število narodnih in umetnih pesmi. Izvajanje pevcev je bilo zelo dobro.

Pesem „Na planine" je poslušalcem najbolj segla do srca, saj so jo tudi pevci z največjim občutkom podali. Zelo so tudi razveselile koroške narodne.

Ko se pevcem prisrčno zahvaljujemo za njih prizadevanje, jih naprošamo, da se nas še kdaj spomnijo in nas še večkrat razveselijo z domačo pesmijo, posebno kadar ne bomo tako trudni od težkega dela.

Dospele
Zadnje novosti
v svili in vistra blagu po izjemnih cenah pri
FRANZ TSCHERNITZ
Celovec-Klagenfurt, Spitrahaus, Burggasse 21

APAČE

Naša najmlajša farna mladina iz Apač priredi dne 6. julija ob 2. popoldan v župnišču izvencerkveno prireditev za prvoobhajance in za matere prvoobhajancev. Pri tej prireditvi hočemo obhajati tudi materinski dan za našo faro. Na sporedu so: kratki prizori, deklamacije in petje.

Povabljeni so predvsem tudi očetje prvoobhajancev in njih krstni botri in botre. Pa tudi drugi smejo priti, če bo še prostora.

PODEN

V četrtek, dne 26. junija, je umrl zgodaj zjutraj posestnik v Podnu Janez Ogris, pd. Bošt. Bolehal je dalje časa in je bolezen prenašal z veliko potrpežljivostjo, umrl je vdan v voljo božjo, ko je preje še prejel sv. zakramente za umirajoče. Med boleznijo mu je z veliko skrbnostjo stregla gospa Herta, žena Ruperta Sereiniga, kateremu je bil pokojni očim.

Pokojni je bil mož trdne in jeklene vere, bil je zvest častilec Srca Jezusovega, kateremu je posvetil vso svojo družino. Zato pa je bila v Boštovi družini res prava družinska ljubezen, ki je vezala vse družinske člane tudi po smrti pokojne Boštove žene. Rupert in Pepi sta spoštovala svojega očima kakor pravega očeta.

Pokojni je bil zelo priden gospodar in je dobro gospodaril na trdnih tleh svoje kmetije. Bil je dober in priljubljen sosed. V njegovi hiši so spoštovali delopust in strogo praznovali nedeljo. Ob zapovedanih praznikih in ob nedeljah je praznoval pokojni sam in vsa njegova hiša.

Na mrtvaškem odru je ležal pokojni v Serajnikovi domači kapelici in od tam je bil tudi sprevod na farno pokopališče v soboto dopoldne, dne 28. junija. Od pokojnega se je poslovil v ganljivem govoru domači g. župnik in za slovo mu je zapel lepo ubrano pevski zbor pod vodstvom g. nadučitelja Otmarja Baurechta.

Naj pokojni uživa večni mir in pokoj! Domačim naše iskreno sožalje.

STARŠI, POSKRBITE, DA BODO VAŠI OTROCI DOMA IN ČE GREDO V SVET, IMELI VEDNO DOBREGA SPREMLJEVALCA. TO NAJ BO DOBER MOLITVENIK „VEČNO ŽIVLJENJE".

Dne 2. junija sta se poročila cestni delavec Siegfried Ogris in Marija Štefic iz Žvabeka; dne 18. junija gozdar Alojzij Maurer s posestnico Nežo Lausegger, p. d. Bukovnik; dne 22. junija Ožekarjev sin Herman Lausegger z Albino Weissenegger, uslužbenko pri Serajniku; dne 29. junija Albin Maurer, Mečižev v Brodeh, s Hildegardo Maurer, posestnico pri Plesnovcu. Vsem novoporočenem obilo sreče in blagoslova božjega!

Tehnika je prišla na kmetijo „Na samoti"

„Tako, sosed Razumnik, usedi se za mizo, tu imaš šilce najboljšega žganja, da boš lažje počakal, ko bom jaz medtem nakrmila pujse." Tako je rekla kmetica „Na samoti", ko jo je prišel sosed Razumnik obiskat. Na ognjišču je bilo več železnih loncev, v katerih se je kuhal krompir za svinje. Kmetica je najprej zmečkala krompir v koritu. Ker pa je bila jako štedljiva gospodinja in ni mogla trpeti, da bi tudi le najmanjšo stvar zavrgla, je vzela še krop, v kateri se je kuhal krompir in ga vlila na zmečkan krompir.

Sosed Razumnik je vse to opazoval, nato pa je zmajal z glavo in rekel: „Veš, zelo sem zadovoljen, da nisem tvoj prašič." Kmetica ga je začudeno pogledala ter vprašala: „Ali pa si mogoče kdaj hotel biti." — „Ne bi bilo niti tako slabo," je odvrnil sosed Razumnik in nadaljeval: „Toda v tvojem hlevu ne bi hotel biti. Res je, da si drugače dobra kuharica, toda na svoje svinje nič ne paziš."

Sedaj pa je bilo kmetici dosti in je vzrojila: „Kaj pa vendar misliš? Ali naj svojim svinjam mogoče napravljam cvrtje, kaj takega, saj tega ne bi moglo zahtevati niti društvo za varstvo živali."

„No, no," je pomirjeval sosed Razumnik, „cvrtja ni ravno treba pripravljati za svinje, toda to, kar jim ti daješ, je pa pravi strup. Ali še mogoče nisi nikdar slišala, v katero skupino rastlin spada krompir. To skupino imenujejo v rastlinstvu družino razhudnikov (Nachtschattengewächse), ki vsebujejo v sebi strup solanin. Ako krompir kuhaš, izločajo krompirjevi gomolji te strupene snovi. Ti pa nato to vodo spet prilivaš zmečkanemu krompirju in krmiš svinjam in si gotovo prepričana, da po iz te vode nastala najboljša velikonočna šunka. — Pa še nekaj moram povedati, to pa si moraš prav gotovo zapomniti."

Kmetica, ki je z začudenjem poslušala, kar ji je pripovedoval sosed Razumnik o strupu v krompirju, je kar pričakovala, kaj bo še posebnega slišala. Sosed Razumnik pa je nadaljeval: „Ako kuhaš krompir dolgo časa, kakor ti to delaš, so s tem uničeni vsi vitamini."

„Vitamini?" je z velikim začudenjem rekla kmetica. „Kaj pa je to vendar, je pa že spet kakšna neumna novost, ki so si jo izmislili v pisarnah v našo škodo."

„Ne, nimaš prav," je odvrnil sosed Razumnik in nadaljeval: „Vitamini so življenjske snovi, ki jih nujno potrebuje tako človek kakor tudi vsaka žival. Brez teh snovi ne more ostati žival zdrava in ne more rasti. Te snovi so v sadju, v mesu, v zelenjavi in še v raznih drugih živilih. Tudi v krompirju so vitamini. Če pa krompir dolgo kuhaš, si s tem uničila tudi vitamine.

Elektromotorje vseh velikosti promptno dobavlja — velike plačilne olajšave

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

Celovec — Klagenfurt, St. Peter, končna postaja obusa, Völkermarkter Strasse Nr 117.

— Pa še nekaj. V krompirju je tudi škrob, iz katerega nastaja v svinjskem telesu mast. Ta škrob pa more izrabiti svinja najboljše, ako se je krompir kuhal pri neki določeni temperaturi. Šele takrat, preko 90° C, se sprekuhanju krompirja preko 90° C, se spremeni škrob v tako obliko, da ga živali lahko prebavijo."

„Ti premili Bog," se je zavzela kmetica, ki je verno posluša, kaj ji pripoveduje sosed Razumnik. „Na kaj vse naj bi morala paziti pri kuhanju krompirja. Mogoče tudi še na to, da bi vitamini pri kuhanju ne dobili kakih mehurčkov zaradi opeklin in pa s toplomerom naj bi najbrž stala pri loncu, da bo ja prava vročina za tisti tvoj škrob."

„Ti pretiravaš," jo je mirno zavrnil sosed Razumnik. „Saj je vendar zadeva zelo enostavna. Pri nas doma imamo električni parilnik za krmo (Futterdämpfer). To je izredno pripravna naprava. Najprej naliješ vanj vodo, nato nasuješ na vložek krompir in kotel zapreš ter pritisneš na gumb. Zdaj ti pa prav nič več ni treba skrbeti in paziti, kako se krompir kuha in kakšna je vročina v parilniku, da se ne bodo vitamini opekli. Ko namreč doseže toplota v parilniku določeno višino, se tok sam avtomatično izklopi. Ti samo odliješ vodo, škrob je v pravi sestavi, vsi vitamini so ohranjeni in tvoje svinje bodo tak krompir z veseljem žrle. Še bolj vesela pa boš ti sama, ko boš videla, kako se svinje debelijo, in kako veseli bodo oni, ki bodo jedli tako okusno svinjsko pečenko."

„No ja, to bi že bilo. Pripoveduješ kar lepo, toda ta stroj, ali kakor ga imenuješ parilnik, mora biti neznansko drag," je pripomnila kmetica.

„Ne, za vso korist, ki jo imamo od tega parilnika, prav nič ni cena visoka," ja razlagal sosed Razumnik. „Imamo pet raznih velikosti tega parilnika, od 50 do 200 litrov. Za tebe bi bil najbolj priporočljiv tak za 100 litrov, ki ima že avtomatični regulator. Pri vsem ne smeš pozabiti, koliko tak kotel prihrani na kurjavi, saj sem gledal, koliko drv si pokurila pri kuhanju krompirja v loncih. In danes, ko je naprava drv tako draga, to že tudi nekaj pomeni."

„Toda električni tok je danes tudi silno drag," je še na rahlo ugovarjala kmetica.

„Saj ni treba vklopiti kotla podnevi. Moreš kuhati ponoči in ti zaračunajo nato ceno za nočni tok in ta je gotovo cenejši kakor drva. Tudi moreš v tem parilniku segreti hitro in poceni vodo, kadar jo rabiš za pranje ali pri kolinah in za podobno," je odvrnil sosed Razumnik.

„Kako pa se pravzaprav imenuje ta tvoj čudežni stroj?" je že radovedno spraševala kmetica.

„Elgo-parilnik (Elgo-Dämpfer), ta je najbolj priporočljiv, ta deluje avtomatično in ta je najbolj praktičen. Moja žena mu pravi kar „jurček", tako ga ima rada. Pridi ob priliki k nam, ti bo žena vse razkazala. Ko ga boš videla, našega „jurčka", ga boš tudi ti prav gotovo hotela imeti".

„Ne vem, če bo šlo tako hitro, jaz se za razne novotarije ne morem tako lahko odločiti. Že vedno smo krmili svinje tako kakor delam sedaj in naenkrat naj vse to prevrnemo," je spet ugovarjala kmetica.

Sosed Razumnik pa je dejal: „Glej, soseda. Tudi takrat, ko smo dobili prve mlatilnice, so si mislili in so rekli ljudje, tako dolgo že mlatimo s cepci in zdaj naj bi bilo naenkrat kar vse drugače. No, so pa le vse prevrnili in ko so drugi videli, da je to veliko enostavnejše in lažje delo, so tudi sami začeli mlatiti s stroji. Tudi električni parilnik je preizkusilo že veliko število gospodinj in vse so zadovoljne, nobeni še ni bilo žal denarja, ki ga je izdala za to koristno napravo."

Že naslednji dan je prišla kmetica „Na samoti" k sosedu Razumniku. Tam ji je soseda pokazala, kako je Elgo-parilnik res praktična naprava. Po poti nazaj domov „Na samoto" je premišljevala, koliko manj truda bi bilo, ako bi tudi ona imela tak parilnik. Tudi svinje, ki jih je videla pri sosedi, so bile polne zdravja. Še posebej je pa praktično to, da zvečer vklopiš parilnik in ta se avtomatično izklopi, ko je krompir kuhan.

Ne dolgo potem je neko nedeljo popoldne obiskal sosed Razumnik z ženo svojega soseda „Na samoti". Ko so se pogovarjali o vsakdanjih skrbeh in težavah pri kozarcu mošta in pri dobri slanini, je rekla soseda veselo: „Da ne pozabim, povejte Vašemu „jurčku", da ga moj „pepček" prav lepo pozdravlja." In še bolj veselo je nato pripovedovala, kako sta se z možem odločila za nakup parilnika, kako je zadovoljna in kako bi morala vsaki gospodinji priporočati, da si ga čimprej omisli. — Tako je našla torej tehnika pot tudi na kmetijo „Na samoti".

Pozor! Krompir v nevarnosti!

Ni bil brez podlage nujni opomin koroške deželne vlade in deželne kmetijske zbornice, da grozi letos krompirjev hrošč v veliko večji meri kakor pa prejšnja leta. — Saj je po krompirjevem hrošču okužena Furlanija, od koder je pri ugodnem vetru hrošč takoj pri nas v Zilji in v Zg. Rožu. Okuženi pa so po krompirjevem hrošču tudi obmejni okraji Slovenije, od koder ima hrošč ob južnem vetru odprto pot na Koroško. Zato je previdnost toliko bolj potrebna.

Letos so dobili pri pregledu krompirišč večje število hrošča in ličink krompirjevega hrošča predvsem v Ziljski dolini, nato v Labodski dolini, pa tudi že v najbližnji okolici Celovca. Pretekli teden pa so našli dvoje gnezd in dva hrošča v Pudobu pri Dobrli vasi pri posestniku Prunču.

Ker je nevarnost res velika in more krompirjev hrošč — ako se razmnoži — uničiti vse pridelke krompirja, ponovno opozarjamo vse, da se čim bolj točno ravnajo po navodilih za pregled krompirišč in po navodilih za uničevanje krompirjevega hrošča.

Prihodnji pregled krompirišč je v sredo, dne 9. julija.

Kmetijstvo v Romuniji

Čeprav je imela Romunija pred drugo svetovno vojno mnogo vijši odstotek zemljiških veleposestev kot Jugoslavija in Bolgarija, je mala lastnina odločno prevladovala.

Posestva pod 20 ha so tvorila 98odst. in 72 odst. vse obdelane zemlje. Pravi zemljiški fevdi s površino nad 50 ha so tvorili manj kot pol odstotka posestev, vendar so obsegali 20 odst. obdelane zemlje.

Zakon o agrarni reformi, ki ga je proglasila komunistična vlada 22. marca 1945, je omejeval površino poljedelskih posestev na 50 do 60 ha in razlastil ves ostanek skupno s poljsko pritiklino brez odškodnine. Razlaščeno zemljo so razdelili na kose po okoli 5 ha in jo dali revnim kmetom. Kmetje, ki so imeli manj kot 5 ha, so tudi dobili toliko zemlje, da so imeli skupaj 5 ha. Zakon, ki je povečal število kmečkih posestev, pa ni napravil ničesar za rešitev problema razkosanja posestev. Večina razdeljene zemlje je obstojala iz razmetanih zemeljskih pasov, ki so bili često oddaljeni drug od drugega mnogo km, daleč od vasi, tako, da je bilo nemogoče uspešno obdelovanje.

V oktobru 1948 so ustanovili pri poljedelskem ministrstvu „center poljedelskih strojev in traktorjev", državni urad za upravo „traktorskih postaj". V februarju 1949 je ta center proglasil, da nudi svoje stroje za uporabo z 10 odstotnim popustom kmetom, ki so se v svojih vaseh združili za skupno obdelovanje zemlje, in 20 odst. popusta vsem skupinam, ki bi se združile v pridelovalne zadruge. To so bili prvi koraki proti kolektivizaciji. Da se poslužijo ugodnosti, ki jo je ponudil center poljedelskih strojev in traktorjev, se kmetje niso obotavljali ustanoviti malih združenj poljedelcev. Po podatkih tiska je bilo v marcu 1949 takih združenj nad 1200, ki so obsegala 30.000 rodbin.

Do odločnega nastopa vlade za agrarno kolektiviziranje je prišlo v marcu 1949. Sklenili so, da bodo kolektiviziranje izvajali postopoma, v skladu z gospodarskimi prilikami na deželi.

V naslednjem juliju je romunski parlament odobril ukrep, ki je dal državi pravico do razdelitve vseh posestev, katere je agrarni zakon iz leta 1945 izvzemal kot poskusna posestva in tudi posestva, ki so jih zmanjšali na 50 do 60 ha. Razlaščena posestva so spremenili v državne kmetije ali pa razdelili med kmete. Poostrili so boj proti kulakom, katerim so prepovedali vstop v kolektivne kmetije, jim naložili večji davek in dohodek, katerega so članom zadrug zmanjšali za 25 odst. V juliju so tudi ustanovili pet prvih kolektivnih kmetij po vzorcu sovjetskih kolhozov. Skupine romunskih kmetov so poslali v Sovjetsko zvezo, da študira tam kolhoze.

Vendar kolektivizacija do danes še ni mnogo napredovala. Do konca leta 1950 sta samo 2 odst. kmetij pristopila h kolektivom in samo 10 odst. obdelane zemlje.

Našim gospodinjam

Malinovec

Dobro zrele maline z roko zmastimo. Nato jih postavimo v pokriti posodi 3 do 5 dni na ne prehladen prostor. Sok na tropinah kipi in je treba to zmes vsak dan dvakrat premešati. Kipenje mnogo pripomore, da se malinovec pozneje lepše očisti in da dobi bolj zagorelo barvo. — Nato v primerni stiskalnici ali v platneni ruti iztisnemo sok ter precedimo skozi gosto tkanino in takoj dodamo na vsak liter soka nekako ¾kg do 1 kg sladkorja in sicer kar v kosih. Pred kuhanjem soka se mora sladkor v soku popolnoma raztopiti. Malinov okus se zboljša in okrepi, ako soku na vsak liter dodamo pred vkuhavanjem po dva grama citronove kisline.

Najboljša posoda za vkuhavanje je bakren ali meden kotliček. Zadostuje pa tudi emajlirana železna posoda, ki pa ne sme biti okrušena, da malinovec ne spremeni svoje barve. Sok naj vre največ 3 do 4 minute, nikakor ne več, pa še to vrenje naj bo pri lahkem ognju, da vrenje ni preveč burno. Med vrenjem pobiramo pene s površja. Vsled predolgega kuhanja trpita barva in okus.

Še preden postavimo sok k ognju, pripravimo steklenice, v katere bomo sok spravili. Steklenice morajo biti skrbno umite z vročo vodo, v katero smo dodali sodo. Nato jih večkrat splaknemo in pustimo dobro odteči. Med kuhanjem malinovca postavimo steklenice na topel štedilnik, da se razgrejejo. Vkuhan malinovec je treba, kolikor mogoče še vročega, naliti v steklenice in te takoj zamašiti s prekuhanimi zamaški. Ko se steklenice ohladijo, pomočimo zamašek in rob steklenice v raztopljen parafin ali vosek.

Tudi iz grozdjiča (ribez) moremo narediti dober sok. Naprava tega soka se prav nič ne razlikuje od naprave malinovca. Le citronove kisline ne dodamo, ker ima že sam na sebi dosti, skoraj preveč kisline. Pač pa vzamemo pri napravi ribezovega soka več sladkorja, navadno na vsak liter soka 1 kg sladkorja.

Ravno tako moremo napraviti prav izvrsten sok iz borovnic (črnic) in iz robidnic. Tudi češnje, zlasti pa višnje, lahko vzamemo za napravo dobrega soka. Pri vsem tem pa postopamo ravno tako kakor pri napravi malinovca.

Črnice ali borovnice

Črnice ali borovnice spravimo lahko za zimo na več načinov. Za čaj jih posušimo in shranimo na suhem. Kot kompot in tudi za omake nam služijo vkuhane črnice. V ta namen črnice preberemo in prekuhamo. Pri kuhanju dodamo le toliko vode, da se črnice ne prismodijo in pozneje v kozarcih ne sprimejo v kepe. Za dober okus dodamo nekaj žlic žganja. Še tople črnice napolnimo v segrete steklenice in s prekuhanimi zamaški steklenice trdno zapremo. Ohlajenim steklenicam zalijemo rob in zamaške z voskom ali s parafinom. — Na isti način pripravljene črnice moremo shraniti v patentnih kozarcih (Rex, Weck itd.). Te pa po napolnjenju še segrevamo 20 do 30 minut pri 80° C. — Pri obeh načinih shranjevanja dodamo zaradi boljšega okusa po 30 dkg sladkorja na 1 kg črnic.

Črničev odcedek. Od nabranih črnic odstranimo smeti in suhe jagode. Nato črnice stolči ali zmečkaj v pološčeni posodi, ki pa ne sme biti okrušena. Pokrij s prtičem in postavi za 1 do 2 dni v klet. Nato stisni (ožmi) črnice skozi prtič ali v mali sadni stiskalnici in sok nalij v kozarce s širokim robom. Pokrij jih s prtičem in pusti dva dni, da se sok sčisti. — Precedi nato sok skozi gost prtič, prideni sladkor in postavi na štedilnik, da vre 5 do 7 minut. Med vrenjem pobiraj pene, ki se nabirajo na površini. Nekoliko ohlajenega nalij v steklenice, zamaši z zamaški, jih zapečati in shrani.

Črničevo vino. Skuhaj na 8 litrov vode 1 kg sladkorja, prideni nekoliko klinčkov in cimetovih skorij ter limonovih lupinic. Vsa skupaj naj dobro zavre. Nato odmakni od ognja in ko neha vreti, prideni ¼ ltira vinskega kisa. Pusti še enkrat zavreti.

Pripravi v primerni posodi 4 do 5 litrov črnic, ki so snažno nabrane ali prebrane in jih polij s preje pripravljeno vročo sladkorno vodo. Pokrij lonec s primernim pokrovom in pusti stati posodo na primerno hladnem prostoru 9 dni. Sok odcedi in nalij v snažne steklenice, katere dobro zamaši. Steklenice shrani v kleti.

Pazi, da ne pustiš črnic stati dalje kot devet dni, ker bi se sicer lahko zgodilo, da imaš namesto vina črničev kis.

Središče tujskega prometa:

Obalni kasino (Strandcasino) Werzer na novo urejen

Skoraj na najlepši točki ob Vrbskem jezeru v Poreč ah je Obalni kazino (Strandcasino) Werzer. Ta kazino je letos na novo in res v skladu s pridobitvami nove arhitektonske znanosti urejen. Na strani proti jezeru ločijo obalni kazino od jezera velike steklene stene, ki omogočajo, da ob lepem vremenu prehaja kazino v samo jezersko gladino.

V kazinu je prostora za 500 gostov, ki imajo vedno pogled na jezero s prekrasno okolico. Ta pogled je deloma direkten deloma pa ga posredujejo zrcala. Z zastori pa je mogoče velikost prostora vedno prilagoditi številu gostov, ki nimajo tako nikdar občutka praznine. Ugodno preseneča parketni plesni prostor ter bar na obeh staneh. To vse je v glavnem delo arhitekta Alfreda Rinesch-a, Dunaj-Poreče.

Statične in konstruktivne naloge in vodstvo gradbenih del je imelo stavbno podjetje Rich. Missoni. Mizarska dela je izvršilo mizarstvo R. Wiedmann, pri tem je kovinske obloge in vitrine dobavilo podjetje Trakl na Dunaju.

Razsvetljavo posredujejo lustri dunajskih tvrdk, vdelana pa so tudi svetila za indirektno razsvetljavo. Nad plesnim parketom pa je dvobarvna neonska razsvetljava.

Stekleno steno proti jezeru, ki je 24 metrov široka, je uredilo podjetje Jar. Jez z Dunaja. Zvočnike in ojačevalne naprave je montiralo podjetje Philipps z Dunaja, plesni parket pa je delo tvrdke Orasch iz Celovca.

Zrcalno steno, ki ima 40 kvad. metrov površine, je uredilo podjetje Kreidl iz Salzburga, vsa tapetniška dela pa je res mojstrsko izvedlo podjetje Josef Mairitsch iz Celovca. Zastor pa je dobavila znana celovška tvrdka M. Plach v priznano dobri kakovosti.

Sanitarne ureditve so delo tvrdke Hans Harlander & Söhne iz Poreč.

Na novo preurejen!

Werzer-jev obalni kazino (Strand-casino)

Vsak dan popoldne in zvečer koncert in ples

Poreče – Pörtschach am Wörther See

Oblazinjeno pohištvo
in dekoracije
škopljenje
tekstilnih vlaken

Josef Mairitsch

Drž. izpr. tapetniški mojster
Celovec – Klagenfurt, Priesterhausgasse

Napeljave za svetlobni in industrijski tok
Instalacije
Elektropotrebščine za kmetijstvo
Popravila vseh vrst
Navitje motorjev
Elektromotorji

Matzi Thomas

St. Paul i. Lavantal, telefon 12

Parketna tla
slavonski hrast, bukev
UMETNA TLA
GUMIJASTA TLA
HERAKLITNE PLOŠČE
IMPREGNIRANJE TLA

Specialna trgovina
ORASCH' ERBEN
Klagenfurt-Celovec, 8.-Mai-Str. 5, Tel. 16-38

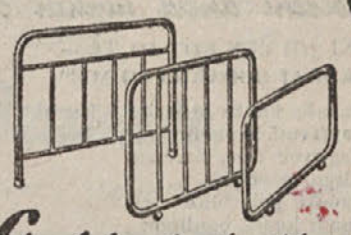

Stahlrohrbetten

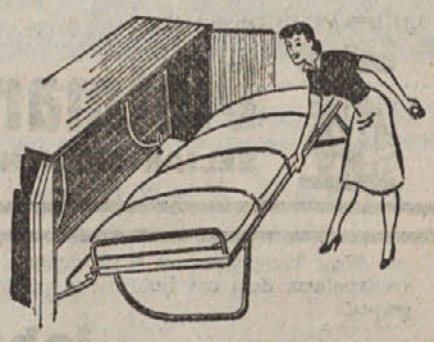

Wandbetten, Hochklappbetten, Bettelnsätze, „Epeda"-Stahldrahtfedereinlagen

HUTTER & SCHRANTZ
AKTIENGESELLSCHAFT
KLAGENFURT, SIRIUSSTRASSE 3
TELEFON 4646, 4647, FERNSCHREIBER 034/18

ZA SMEH

Ne zna

Žena možu (ki poizkuša brez uspeha zakuriti ogenj v štedilniku):

„Dve leti si bil zaprt zaradi požiga pa ne znaš niti v štedilnik zakuriti."

PRAVILNO

Učitelj v naravoslovni uri: „Katere zobe dobi človek najpozneje?" — Mali Peter: „Ponarejene, gospod učitelj."

Centralne kurjave HANS HARLANDER & SOHNE Sanitetne naprave
Poreče–Pörtschach am Wörther See – Tel. št. 224.

Kupujte predvsem pri tvrdkah, ki oglašajo v našem listu!

PLACH - vsake vrste BLAGO Celovec - Klagenfurt, 8.-Mai-Straße

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva
Zavod za pospeševanje gospodarstva

Predavanje o „moderni utrditvi površine"
(„Moderne Flächenbewehrung")

Zavod za pospeševanje gospodarstva pri trgovski zbornici priredi v četrtek, dne 3. julija 1952, začetek ob 19. uri, v učilnici zavoda, Bahnhofgasse 40, tretje nadstropje, predavanje o moderni utrditvi površine — Moderne Flächenbewehrung". — Govori gospod Dipl.-Ing. Pechmann, od firme Felten & Guilleaume-AG., Bruck an der Mur.

Vsi člani združenja kakor tudi arhitekti in gradbeni inženirji so k tej prireditvi vljudno vabljeni.

Vstop prost.

Cerkveni prispevki

„JAVEN POZIV"

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za 2. četrtletje 1952 (zaključeno 1. julija 1952) še niso plačali, pozivamo, da v opominjevalnem roku treh tednov, ki se začne 1. julija 1952, brez nadaljnega poziva plačajo svoj prispevek do 21. julija 1952 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo obcnem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz. — Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Organi, ki pobirajo cerkveni prispevek, uživajo pravno varstvo in imajo pravico, da zaračunajo pobiralno pristojbino 1 šilinga.

Finančna zbornica krške škofije
Celovec, Mariannengasse 2

Mestni šolski svet v Celovcu

Vpisovanje učencev

1. Ljudske šole:

Vpisovanje v javne ljudske šole v Celovcu za šolsko leto 1952/53 bo v soboto, dne 5., in v nedeljo, dne 6. julija 1952, vsakikrat od 8. do 12. ure dopoldne.

Učence začetnike je treba prijaviti pri šolskem vodstvu. Za prvi razred ljudske šole je prijaviti vse otroke, ki bodo izpolnili do 1. septembra 1952 šesto leto starosti. Otroci, ki so bili rojeni po 1. septembru, toda najkasneje do 31. decembra 1946, morejo biti sprejeti v ljudsko šolo, ako ni nikakega dvoma o njihovi duševni in telesni zrelosti. S seboj je prinesti: rojstni (krstni) list, spričevalo o cepljenju in potrdilo o domovinstvu otroka. Ni treba prijaviti otrok, ki so že obiskovali ljudsko šolo v Celovcu.

2. Glavne šole

Sprejemanje v glavne šole v Celovcu bo v soboto, dne 5., in v nedeljo, dne 6. julija 1952, od 8. do 12. ure. S seboj je vzeti: rojstni (krstni) list otroka in izkaz šole, ki jo je nazadnje obiskoval.

Sprejemni izpiti v višje razrede glavnih šol bodo samo v soboto, dne 5. julija 1952, ob 8. uri zjutraj za dečke v Benediktinski šoli in za deklice v Hasnerjevi šoli. S seboj je prinesti zvezke za pisanje in pripomočke za risanje.

3. Domači pouk in oprostitev od obiskovanja šole:

Otroke, ki imajo pouk doma in oni, ki so zaradi telesnih ali duševnih razlogov oproščeni od obiskovanja šole, je treba prijaviti brezizjemno v soboto, dne 5. julija 1952, od 8.30 do 11. ure v pisarni mestnega šolskega sveta, Ursulinengasse 3, III. nadstropje.

Opustitev prijave šoloobveznih otrok je kazniva.

Predsednik:
Peter Graf l. r.
župan

Finančno ravnateljstvo za Koroško

VELJAVNOST NOVIH PRISTOJBIN S 1. JULIJEM 1952

Zvezno ministrstvo za finance objavlja:

Novela o pristojbinah, ki jo je sklenil državni zbor dne 27. maja 1953, je objavljena v državnem uradnem listu (Bundesgesetzblatt) z dne 1. julija 1952.

Novela o pristojbinah 1952 uveljavlja sledeče bistvene spremembe:

1. Stalne pristojbinske postavke, ki so urejene z zakonom o pristojbinah, so zvišane za 50 odstotkov. Vloge, ki so naslovljene po 30. juniju 1952 na okrožne ustanove (urade), je treba kolkovati s 6 S in priloge k takim vlogam z 1.50 S. Niso pa zvišane pristojbine za podelitev avstrijskega državljanstva in za rudosledna dovoljenja.

2. Vloge na komisijo za promet z nepremičninami je kolkovati odslej kakor sledi: vloge zaradi oddaje v zakup s 6 S, vlode za prenos lastnine ali priznanja pravice užitka s 15 S.

3. Razveljavljene so s 1. julijem 1952 sledeče doslej veljavne pristojbinske oprostitve za posle s posojili in krediti:

Jamstvene izjave na kreditne zavode za posojila ali kredite, pogodbe o posojilih, ki jih najemajo splošno dobrodelna, stavbna, stanovanjska in naselitvena združenja, hipotekarne zadolžnice za kredite, ki jih dovoljujejo kreditne ustanove, cesije na kreditne ustanove za zavarovanje posojil ali kreditov teh ustanov, ERP-menice.

4. Nadalje je zvišan pribitek, ki se pobira za plačanje računskega kolka k prometnemu davku. Za posle, ki so podvrženi prometnemu davku, in ki so sklenjeni po 30. juniju 1952, so določene poslej sledeče davčne postavke (prometni davek vključno vse pribitke):

a) dobave in lastna potrošnja predmetov, ki so proizvedeni v kmetijskem in gozdnem gospodarstvu v tuzemstvu in ki jih proizvajalec sam dobavi 1.7%.

b) dobave in lastna potrošnja žita, moke, drobirja ali otrobov od žita in peciva iz te moke, zdroba iz žita brez dodatka živil, nadalje olj za neposredno uživanje, margarine in drugih umetnih jedilnih maščob, rafiniranega sladkorja za neposredno uživanje, nadalje mleka in določenih proizvodov iz mleka z izjemo, tolčene smetane, mleka v prašku in kondenziranega mleka 1.7%;

c) davku podvržene dobave v veletrgovini, za katere so priznane olajšave 1.8%;

d) ves ostali promet (dobave, ostale dajatve in lastna potrošnja) 5.25%.

Befreiung vom lästigen Federband, Schenkelband und Gummiband!

+Bruchleidende+
(Bolnim na kilavosti)

Erlösung durch das unübertroffene neuzeitliche Patent-Bruchband, ohne Feder, kein Schenkelband, ohne Gummi, von hervorragenden Chirurgen anempfohlen, eine umwälzende wertvolle Wendung auf dem medizinischen Gebiet für Bruchleidende. Dieses einzige in Österreich existierende Patentbruchband, ohne Stahlfeder, ohne Schenkelband und ohne Gummi, garantiert ein wohltuendes, leichtes, unbehindertes Tragen bei allen Arbeiten, sowie sicherste Hilfe auch in den schwierigsten Fällen. Ärztlich nachgewiesen werden Bruchbeschwerden vollkommen behoben. Abnehmer schreiben: „Bin sehr zufrieden, fühle überhaupt kein Bruchband". Zuschriften und Anfragen an den Erfinder

ING. HANS NAPOTNIK
Wiener Neustadt, Postfach 79
(Govorim tudi slovensko!).

Otroški vozički

Gnezdece — ptiček
otroček — vozček
Thomasser v Beljaku
jih dosti ima...
Udobne in lepe:
poceni jih da...

Hans Thomasser
Beljak — Villach, Widmanngasse 33

156 cm šir. molino posteljnina 17.50
156 cm šir. molino posteljnina zelo močna, čisti bombaž, vzdržljiv pri pranju in kuhanju . . . 20.50

Stoffe – Grantner

CELOVEC – KLAGENFURT
Alter Platz 12

Poletni dnevi nizkih cen pri Warmuthu!

„NI JIH CEN KOT SO TE — SKORAJ OBDARILI SO ME!"

Damske kratke nogavice v barvah	5.—
Capri-rutice, pisane	6.—
Naglavne rute, barvaste	7.50
Blago za obleke	11.50 ,9.50
Damske polo bluze, bele	18.80
Pisani jopiči, bordirani	37.80
Kopalne obleke	61.— 48.—
Moške kopalne hlače	10.—
Telovadne in tekmovalne jopice	10.—
Moške polo-srajce, bele, čisti bombaž	25.—
Moške polo-srajce, barvaste z zadrgo ali gumbi	30.—
Moške kratke nogavice	8.50
Otroške kopalne hlače vseh velikosti	6.—
Mako jopiči za veslanje in kopanje, svetli in temno plavi, za do 10 let stare	8.—
Mako poletni jopiči v mnogih barvah, za vse otroške in deške velikosti	12.—
Otroške kopalne obleke vseh velikosti	18.—
Dekliške hlačke, s svilo podložene	9.90

LJUDSKA TRGOVSKA HIŠA NAJVAŽNEJŠE JE WARMUTHOVA CENA!

Dietmar Warmuth & Co.

BELJAK-VILLACH, Hauptplatz 22, Tel. 41-03, 41-86

V globoki žalosti sporočamo, da nas je naša draga, skrbna soproga in mati, gospa

Marija Raicevich

roj. Zwickelhuber

dne 26. junija, po trudapolnem življenju nenadoma za vedno zapustila. Drago pokojnico smo spremili na zadnji poti v ponedeljek, dne 30. junija, na celovško osrednje pokopališče.

Celovec, dne 1. julija 1952.

Richard Raicevich, sin Alexander Raicevich, soprog

Bogu Vsemogočnemu se je dopadlo, da je odšel k Njemu po večno plačilo po svojem trudapolnem delu naš ljubljeni in predragi ter srčnodobri oče, tast, brat, svak, stric in ded, gospod

Johan Ogris

posestnik, vlg. Bošt v Podnu

ki je mnogo prekmalu umrl dne 26. junija 1952 ob 1.30 zjutraj, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 66. letu starosti po dolgotrajni bolezni, ki jo je prenašal z veliko potrpežljivostjo. Pogreb našega dragega očeta je bil v soboto, dne 28. junija, dopoldne od Serajnikove kapelice v Podnu na domače pokopališče v Slovenjem Plajberku.

V Podnu, dne 1. julija 1952.

V globoki žalosti:
DRUŽINA SEREINIG
v imenu vseh sorodnikov.

Dobro jutro — dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

Dobra knjiga

ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Ograd (Janez Jalen)	10.—
Rotija (Mauser)	4.—
Sin mrtvega (Mauser)	4.—
Prekleta kri (Mauser)	4.—
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	30 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 USA dolarjev

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

6. julija: 7.15 Verski govor — jutranji spored — 7. julija: 14.30 Tedenski pregled — Tekoča dela v kmetijstvu — 8. julija 14.30 Zdravnik — Po svetu — 18.30 Orkestralna glasba (Risto Savin) — 9. julija: 14.30 Za ženo — 10. julija: 14.30 Za otroke — 18.30 Narodne pesmi - 11. julija: 14.30 Komentarji - Zanimivosti — 12. julija 8.45 Literarna oddaja — Športne zanimivosti — 13. julija 7.15 Verski govor — Jutranji spored.

LJUBLJANA (val 202,1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1m oddaja za inozemstvo.

3. julij: 14.40 Pesmi jugoslovanskih narodov — 18.30 zabavni orkester — 20.15 Slovenske narodne pesmi. — 4. julij: 12.00 Vaški kvintet — 14.10 znani zvoki — 18.30 Igra orkester. — 5. julij: 14.40 Iz znanih operet — 15.30 Mali koncert — 18.30 Slovenske narodne pesmi — 20.15 Narodne pesmi s harmoniko.

Hiša malega človeka" popravlja v najmodernejših delavnicah najugodnejše vsa popravila radio-aparatov, snema na gramof. plošče, dobavlja ves elektro-material
Radio Schmidt, Celovec-Klagenfurt

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura". (val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

RADIO TRST II

506,1 m ali 980 kc sek

Dnevne oddaje: 7.15—8.30 11.30—14.30, 17.30—24.00. Ob nedeljah: 8.00—24.00. Poročila dnevno:

3. julija: 13.00 Slovenske narodne igra šramel kvintet, vmes poje moški dnet — 13.30 Mozart: Koncert za fagot in orkester — 20.20 Koncert violinista Karla Sancina — 20.30 Okno v svet: Protiletalska obramba — 21.00 Radijski oder: Achard Marcel: Srečava se na Trinidadu. — 4. julija: 13.00 Glasba po željah — 18.15 Strauss R.: Junakovo življenje — simf. pesn. — 19.00 Osebnosti in usode naših dni: Bratje Rockfeller in njihova prizadevanja v korist skupnosti — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 5. julija 12.00 Obljube in dejstva: Stalinovi darovi — 18.15 Jerome Moross: Simfonija št. 1 — 21.00 Malo za šalo — malo za res

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

Parilnike za krmo, peči na kotle, pocinkane kotle v vseh velikostih takoj dobavlja trgovina z železnino in barvami, sredstva za zaščito rastlin, gradiva, trgovina na debelo. Celovec — Klagenfurt

FRANZ NAPOTNIK
CELOVEC — KLAGENFURT
Priesterhausgasse 24, tel. 34-47

Naš dragi, ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat in svak, gospod

Florijan Veratschnig

kmetovalec

nas je za vedno zapustil dne 24. junija po življenju, polnem dela, v 83. letu starosti. Dragega pokojnika smo spremili k zadnjemu počitku iz hiše žalosti na domače pokopališče dne 26. junija 1952.

Košentavra, dne 27. junija 1952.

Žalujoči ostali

KÄRNTNER
AUTOSALON
lastnik **Alex Polgar**
HERRENGASSE 10
Celovec - Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
tovarniško novi ali priložnostni nakupi
Prodaja - nakup - komisija

Prodam nekaj izvodov knjig:

1. Nemško-slovenski slovar.
2. Slovensko-francoski slovar.
3. Praktična kuharica (izdano leta 1952).

Naročila pod značko „Janez" je poslati na naslov „Našega tednika".

REŠITEV KRIŽANKE iz štev. 26, „Našega tednika"

Vodoravno: 1 Brač, 4 krop, 7 humor, 9 č v, 11 kit, 12 ro, 13 era, 15 pot, 16 ako, 17 rep, 18 dno, 19 a. čop, 21 re, 22 Boč, 24 te, 25 komar, 26 grom, 27 Jepa.

Navpično: 1 Bače, 2 ah, 3 čuk, 4 kot, 5 r r, 6 plot, 8 mir, 10 vrane, 12 ropot, 14 ako, 15 Peč, 18 drag, 19 som, 20 Peca, 22 bom, 23 čaj, 25 ko, 25 a. re.

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 1.10 šil. (in 10% davka).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika", kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58).

Kateke prednosti
Vam nudi
Teppichhaus Radlmayr
PRI NAKUPU PREPROG - PREGRINJAL - BLAGA ZA POHIŠTVO - NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA
1 NAJVEČJO IZBIRO
2 PAZLJIVO POSTREŽBO
3 NIZKE CENE - PLAČILNE OLAJŠAVE
BELJAK-VILLACH - POSTGASSE 3 - TEL. 47-67

Električne priprave, motorji, lestenci, kuhalniki, štedilniki in radijski aparati najugodneje Elektro-HAAS & CO, Celovec, Bahnhofstrasse [redacted]

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsemu Ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku".

Električni hladilniki, 45 litrov: 3600 šil. 60 litrov: 3920. 100 litrov: 5200. MODRITSCH — elektrotrgovina, Celovec Wienergasse.

Priporoča se izdelovalnica in trgovina z okvirji in zaloga umetniških slik Hans Treffer, Celovec, Burggasse.

Gumijasti izdelki, specialna trgovina GUMMIHAUS WIEDNER, Celovec, Bahnhofstrasse. Dežni plašči, kopalne potrebščine, pnevmatike, gumijaste cevi, gumijasti škornji.

Kmetje, pozor! Cemetno strešno opeko, cement, heraklit dobavlja in zamenjuje za vse sorte lesa (tudi na štoru), obračunavanje po dnevnih cenah. Pri odvozu lesa dostavljam gradbeni material brezplačno. Zagar, Celovec-Klagenfurt, Rampenstrasse 15.

Obiščite restavracijo „Zur Glocke", Celovec, Bahnhofstrasse. Vsak četrtek, soboto in nedeljo ples.

Slovenec, mlinarski pomočnik, star 25 let, želi spoznati verno, pridno in čedno dekle v približno enaki starosti, četudi brez premoženja. — Naslov pri upravi „Našega tednika" pod značko „Srečna bodočnost".

Zadrge v vseh dožinah

alle Längen bei Sperdin

Torbice, čevlji, krtače za kopanje, ležalni stoli, pleteno in vrtno pohištvo, vse vrste domačih potrebščin od strokovne trgovine za suho robo, ščeti in metle

S. KORENJAK, Celovec, Benediktiner Platz 10

Posebna ponudba! Žimnice (modroci) tridelni, kompletne velikosti z dobrim gradlom in I. a afrikom samo Š. 369.— Krischke Co, Celovec-Klagenfurt, 8.-Mai Strasse in Neuer Platz.

Cirkus Rebernigg
z novim programom
v Celovcu (Westschule)
Sterneckstrasse
Predstave vsak dan ob 20. uri — ob sredah, sobotah in nedeljah ob 15. in 20. uri. Šolska predstava v soboto, 5. julija, ob 15. uri. — Ogled živali dnevno ob 9. uri. Predprodaja vstopnic: Reisebüro, Neuer Platz.

GOZDNO KOLJE
(WALDSTANGEN)
za izvoz, 8 do 18 m dolgo, 6 do 8 cm na dnu, brez lubja, kupuje na akreditiv vedno
Koroška vnovčevalnica lesa
FRIEDRICH EBERHART
Klagenfurt, Obstpl. 4, Tel. 48-71

Balonski in dežni plašči v največji izbiri v specialni trgovini Valentin TARMAN Celovec, Völkermarkter Strasse 16.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Stadttheater

Začetek ob 15.30, 17.45, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.

Od 4. do 10. VII.: „Das Brandmal"

Prechtl

Predstave ob 16.00. 18.15 in 20.30.

Od 4. do 7. VII.: „So ist das Leben"

Od 8. do 10. VII.: „Fanfaren der Liebe"

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele

Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.30, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.

Od 4. do 7. VII.: „Der Wolf von Sila"

6. VII. ob 10. uri, dne 7. in 8. VII. ob ½10. uri za našo mladino (30 odst. znižane cene) barvni film: „Der goldene Brunnen"

Od 8. do 10. VII.: „Blutrache in Montana".

POCENI PRODAJA v trgovski hiši **Georg Umschaden** se nadaljuje! Varčno kupiti pomeni: kupiti v trgovski hiši **Georg Umschaden** Celovec - Klagenfurt Fleischmarkt

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26. — Cena mesečno 3 šil., za inozemstvo 4 dolarje. Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia", Celovec, Völkermarkter Ring 25. Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Pošt. ček. urad št. 69.795.